WASHINGTON DC 200
NEWS CTT
DRAUGAS, CHI. IL 60629

THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXVIII Kaina 15 c. PIRMADIENIS — MONDAY, SPALIS — OCTOBER 28, 1974 Nr. 252

Iš L. K. B. Kronikos Nr. 11

Neprileidžia kunigo net pas mirštantį

Ligonius aptarnavęs kunigas laikomas nusikaltėliu

PANEVĖŽIO VYSKUPIJA

Utena

J. E. Panevėžio Vyskupijos Apaštališkajam Administratoriui vysk. dr. R. Krikščiūnui

Utenos dekano kun. J. Niurkos

Pareiškimas

1974 kovo 28 Utenos ligoninėje suteikiau Ligonių patepimo sakramentą Onai Katinienei. Ligonė buvo mašinos sužalota, be sąmonės ir sekančią dieną mirė.

Kovo 29 mane pasikvietė Utenos rajono VK pirmininko pavaduotojas Labanauskas ir klausinėjo, ar vakar buvęs ligoninėje pas ligonį, ar turėjęs vyr. gydytojo leidimą.

Paaiškinau, kad mane iškvietė mirusios sesuo, kuri sakė, kad su patarnaujančiu personalu susitarta ir manęs iš ligoninės neišvarys. Nuėjęs aprūpinau ligonę ir niekam neužkliuvau.

Pavaduotojui neužteko mano pasiaiškinimo ir prašė dar raštu pasiaiškinti. Jaučiausi nenusikaltęs ir į ligoninę savivališkai neįsibrovęs, o tik pakviestas atlikęs kunigo pareigas, todėl pasiaiškinimą parašiau.

Vieną naktį mane prikėlė vykti į ligoninę, tačiau paaiškėjo, kad su patarnaujančiu personalu nesusitarta. Pažadėjau palaukti, kol nuvykę susitars, tačiau nesulaukiau.

Po kelių dienų dienos metu vėl kvietė į ligoninę. Pakvietėjas neturėjo vyr. gydytojo leidimo. Nuėjęs leidimo, pas mane nesugrįžo.

Kovo 7 iš sakyklos paskelbiau tikintiesiems, kad mes, kunigai, ligoninėje galime apsilankyti tik su vyr. gydytojo leidimu.

Balandžio 24 Droničėnų kaimo gyventoja Agota Graužinienė, d. Petro, 82 m. amžiaus, besigydanti Utenos ligoninėje, prašė pakviesti kunigą. Jos vaikai kreipėsi pas gydytoją leidimo. "Dar nesilpna, nereikia... Neturime atskiro kambario", — paaiškino gydytojas.

Šitaip negalima paaiškinti ir pono užguitam grytelninkui, nes ligonė buvo prie pat mirties — per parą sunaudodavo 12 deguonies pagalvėlių, o kunigui ligonims aptarnauti Utenos ligoninėj yra paskirtas vyr. gydytojo kabinetas. Balandžio 25 Graužinienė, neprisišaukusi kunigo, nu mirė.

Išvados

1. Utenos ligoninėje kunigams jau neleidžiama aprūpinti mirštančius tikinčiuosius. Ką bekalbėti apie norinčius atlikti velykinę išpažintį?

2. Ko vertas paliepimas gauti vyr. gydytojo leidimą, jei jis neduodamas?

3. Atrodo, kad vyr. gydytojui kažkas uždraudė duoti leidimus panašiai, kaip ir budintiems gydytojams — įsileisti kunigą pas ligonius.

Prašau Jūsų Ekscelenciją kreiptis į atitinkamas instancijas, kad Utenoje baigtųsi šiuo klausimu kilę nesusipratimai, o ligonius apttarnavęs kunigas nebūtų laikomas nusikaltėliu.

Utena, 1974 gegužės 9

Kun. J. Niurka

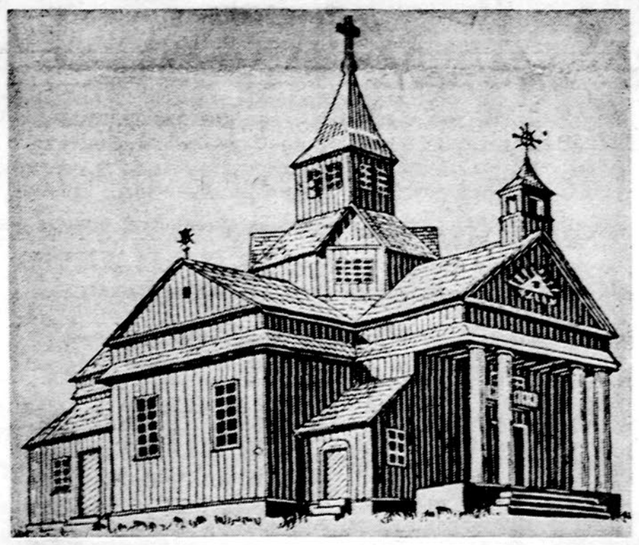

Utenos bažnyčia, buvęs vienas originaliausių lietuviškojo stiliaus šedevras, statyta 1802, sudegusi 1879

(Iš P. Galaunės "Lietuvių liaudies menas")

Kariuomenės valymas P. Vietname

SAIGONAS. — Prez. Thieu iš kariuomenės pašalino 377 aukštesnio laipsnio karininkus, kaltindamas juos korupcija. Buvo tai antroji valymo banga vienos savaitės bėgyje. Prieš tai jis atleido keturis ministerius, įskaitant ir savo giminaitį informacijos min. Hoang Duc Nha. Spauda ir parlamento sluoksniai juos kaltino taip pat nesąžiningumu.

Tarp atleistųjų karininkų 20 yra pulkininkų, 101 pulk. leitenantų ir 256 majorai. Bus atleista visa eilė ir jaunesniųjų karininkų, jų skaičius nežinomas. Ar tuo ir pasibaigs, ar demonstracijos ir kritika prieš prezidentą liausis, sunku spėti.

NEW YORK. — Neseniai pagarsėjusiai pasauly iškilusiai solistei Beverly Sills, 45 metų, buvo padaryta sunki vėžio operacija. Dainininkė pamažu sveiksta, gydytojai duoda daug vilčių jai vėl sugrįžti į sceną.

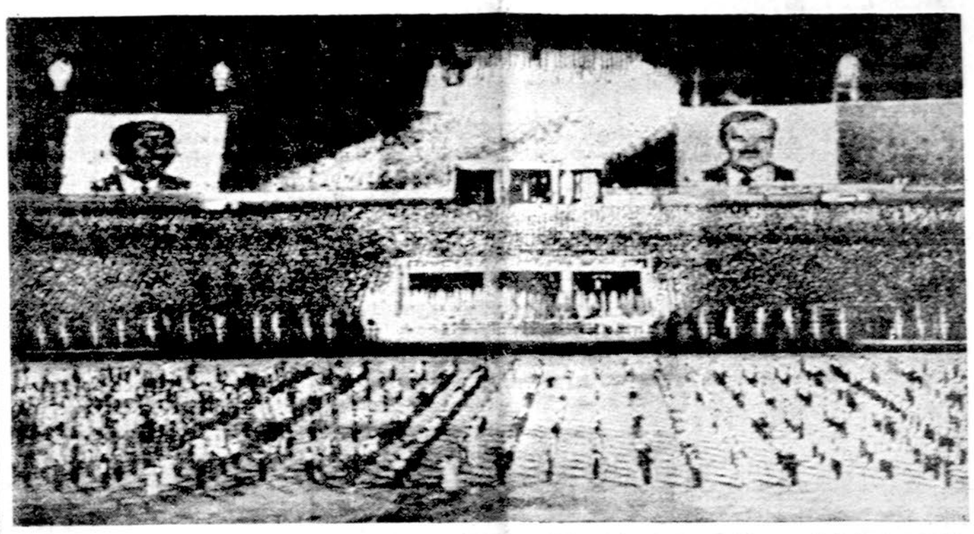

Egipto jaunimo tautinė šventė Nasserio stadione, Kaire. Aikštė dekoruota prezidento Sadato ir Sirijos valstybės galvos Assado portretais

Brazinskai galutinai išteisinti

ANKARA. — Kanados "Tėviškės Žiburiai" gavo laišką iš Prano ir Algirdo Brazinskų, kuriame jie džiaugiasi, kad Turkijos teismas galutinai juos išteisino ir atmetė pakartotinus sovietų reikalavimus jų bylą atnaujinti. Savo laiške Brazinskai rašo: "1974 m. rugsėjo 27 Ankaroje įvyko 24-sis ir paskutinis mūsų teismo posėdis, galutinai patvirtinęs mums amnestijos įstatymo pritaikymo teisėtumą. Tuo būdu buvo baigta ilgai Turkijos teismuose trukusi politinė byla. Mes, 1970 m. spalio 15 d. prasiveržę pro geležinę uždangą, pagaliau nuo 1974 m. gegužės 21 d. tapome visai laisvi. Rugsėjo 27 d. teismo posėdis tą faktą dar kartą patvirtino, atmesdamas rusų protestus".

Bombos New Yorko centre

NEW YORK. — Šeštadienio rytą mažiausiai penkios bombos sprogo New Yorko centre, Manhattene, keliuose finansiniuose kvartaluose, tarp jų ir netoli Wall Street. Sužeistųjų nebuvo. Moteris telefonu paskambino ir prisipažino, kad tai portorikiečių darbas. Ko jie nori? Sako nepriklausomybės Puerto Rico salai, nors, kaip visi žino, ne sykį jau buvo ten pravestas gyventojų atsiklausimas, ir tik 4 procentai norėjo nepriklausomybės.

LONDONAS. — Sovietų ambasados leidžiamas savaitinis biuletenis "Soviet Weekly" kaltina Ameriką ir NATO valstybes, kad jos pasaulį apjuosė karinėm bazėm ir braunasi į Indijos vandenyną, grasina sovietams ir kitoms šalims. Įspėja Washingtoną, kad "karo laivų diplomatija turėtų pasibaigti".

Rio De Janeiro. — Anglikonų Bažnyčios vyriausiojo vadovo, Canterbury arkivyskupo Michael Ramsey kelionė į Pietų Ameriką daug pasitarnavo krikščioniškųjų Bažnyčių vienybės sustiprinimui. Rugsėjo mėnesį lankydamasis įvairiuose kraštuose, arkiv. Ramsey susitiko su katalikų ir kitų religinių bendruomenių atstovais, nustatydamas gaires glaudesniam tarpusavio bendradarbiavimui. Rio de Janeiro mieste, Brazilijoje, Ramsey vadovavo akademijai, kur buvo paminėta anglikonų Bažnyčios įsteigimo Pietų Amerikoje 150 metų sukaktis.

ARABAI SAVO TARPE NESUTARIA

RABATAS. — Arabų šalių viršūnių konferencija prasidėjo su sunkumais iš pirmos dienos. Dar prieš tai posėdžiavo kelias dienas tų kraštų užsienio reikalų ministeriai ir negalėjo rasti formulės, kuri būtų priimtina ir Jordanijai, ir Palestinos išlaisvinimo organizacijai. Jordanija reikalauja, kad į vakarus nuo Jordano upės okupuota sritis, kai ji bus grąžinta, turi vėl būti sujungta su Jordanija, kaip yra buvę prieš 1967 metus, gi palestiniečiai nori ten įsikurti savo nepriklausimą valstybę. Kai tas klausimas buvo balsuojamas, 19 balsų buvo už palestiniečių valstybę, gi tik vienas balsas, pačios Jordanijos, prieš.

Dėl tų okupuotų žemių grąžinimo Izraelis sutinka kalbėti tik su Jordanija, bet ne su Palestinos išlaisvinimo organizacija. Atrodo, kad yra tos pat nuomonės ir Amerika. Kai Kissingeris lankėsi neseniai Vid. Rytuose, arabams sakė, jog jei jie rems perdaug palestiniečius, labai maža galimybių, kad Izraelis sutiks kalbėti dėl tų žemių grąžinimo, ir kad taikingos pastangos gali neduoti vaisių, jokio susitarimo nebus.

Jordanijos atstovas konferencijoje dar grasino, kad jei neatgaus prarastų žemių, jie nepalaikys arabų kare, nestos jų pusėje, kai toks karas su Izraeliu kada prasidės.

Arabai kaliniai tebelaiko 22 olandus

HAGA. — Schveningen kalėjime du arabai ir du olandai katalikų pamaldų metu sulaikė 22 žmones, įskaitant kunigą, vargoninninką, porą prižiūrėtojų, keturis vaikus. Kiti kaliniai toj akcijoj nedalyvavo, sugrįžo į savo celes. Nepaskelbta, kokiais ginklais jie ginkluoti, iš kur juos galėjo gauti. Arabai nuteisti 5 metams už britų lėktuvo pagrobimą ir sudeginimą. Kol kas arabai pareikalavo tik susitikti su arabų diplomatu.

Italai gaudo žmonių grobstytojus

ROMA. — Italijos vyriausybė paskyrė 30 milijonų lirų (48,000 dol.) tiems, kurie padės susekti ir likviduoti nusikaltėlių gaują, kuri grobia žmones ir už juos reikalauja išpirkimo pinigų. Per paskutines tris savaites penki žmonės buvo pagrobti vien Lombardijoj, turtingoj pramoninėj šiaurinės Italijos daly.

Per paskutiniuosius 14 metų Italijoj buvo pagrobti 324 žmonės, už juos išreikalavo 32 milijonus dolerių. Didesnė dalis nusikaltėlių niekada nebuvo išaiškinta. Tuo "amatu" labiausiai pasižymėjo Sardinijos gangsteriai.

NEW YORK. — Jau žinoma, kad į Jungtinių Tautų debatus Vidurinių Rytų reikalu atvyksta 9 Palestinos išlaisvinimo organizacijos atstovai, vadovaujami Farouk Al-Kaddoumi, organizacijos vado pavaduotojo. Amerikos saugumo įstaigos pažadėjo jiems pilną apsaugą, kaip ir kitoms užsienio delegacijoms.

LONDONAS. — Britų slaptoji policija — Scotland yard — padarė visą eilę kratų Londone, Liverpooly, Birminghame ir Bristoly pas asmenis, įtariamus, kad padeda Šiaurės Airijos teroristams, su jais bendradarbiauja pristato ginklus.

Maroko kampelis

FORDAS SU BREŽNEVU SUSITIKS LAPKRIČIO 23-24

MASKVA. — Henry Kissingeris savo misiją Maskvoje baigė ir vakar išskrido į Indiją. Svarbiausia, kad jis susitarė su Brežnevu, kad lapkričio 23 ir 24, Padėkos dienos savaitgaly, susitiks Fordas su Brežnevu. Susitiks ar pačiam Vladivostoke, ar kur nors netoli, gal net ant laivo. Fordas tuo laiku bus baigęs vizitą Japonijoj ir Pietų Korėjoj, o Brežnevas bus pakelėj į Mongoliją.

Paskutinis Kissingerio ir Brežnevo susitikimas šeštadienį tęsėsi septynias su puse valandos, ilgiau negu buvo numatyta, ir Kissingeris negalėjo dalyvauti balete, "Gulbių ežero" spektaklyje. Daugiausia laiko pašventė atominių ginklų apribojimo reikalu. Kiti klausimai buvo Vidurinieji Rytai, Europos saugumo konferencija ir Amerikos - Sovietų Sąjungos prekyba. Paskutinės pusantros valandos posėdis buvo be liudininkų, su Kissingeriu ir Brežnevu buvo tik vertėjas.

Detalių apie pasikalbėjimus neduodama, tik Kissingeris sako, kad visa atmosfera buvusi "labai draugiška". Galimas dalykas, kad buvo kas nors sutarta daugiau, jeigu rasta galima ir viršūnių konferencija Vladivostoke. Fordo - Brežnevo susitikime gal nebus dar pasirašytas koks didelės svarbos paktas, bus tik įžanga į galimą Brežnevo vizitą į Washingtoną 1975 metais.

Vladivostokas yra svarbiausias sovietų uostas prie Pacifiko, 50 mylių nuo Kinijos. Dėl jo strateginės reikšmės ir karinių įrengimų jis neprieinamas jokiam užsieniečiui, tai galimas dalykas ir Fordas su palydovais sutiks sovietų bosą kur nors ne mieste.

Naujas B-1 bombonešis

PALMDALE, Cal. — Šeštadienį pasirodė, iš angaro buvo ištemptas pirmas naujas lėktuvas, kurio statyba truko 15 metų, susilaukė daug komentarų ir protestų — tai B-1 bombonešis. Lėktuvas yra mažesnis nei B-52 skrajojančios tvirtovės, bus tik du trečdaliai ano dydžio. Pakildamas ir nusileisdamas išskės sparnus, o skris suglaudęs. Skris 1,600 mylių per valandą, du kartus greičiau už garsą. Galės paimti du kartus daugiau bombų ar raketų, negu gali B-52. Jį aptarnaus tik 4 vyrų įgula. Svarbiausia, kad turės tas savybes, kokių neturi kiti lėktuvai — išvengs priešo radaro, raketas į taikinį galės išmesti 100 mylių tolumo.

Iki 1979 lėktuvai bus bandymo stadijoj. Iki 1983 bus pastatyta tokių 247, ir kainuos 18.6 bil. dolerių, o gal ir daugiau. Lėktuvas, sakoma, "neleis niekam pradėti III pasaulinio karo".

Ar japonai leido atominius ginklus?

TOKIJO. — Kai kuriuose japonų sluoksniuose tvirtinama, kad 1960 metais Amerikos ambasadorius Douglas MacArthur II ir japonų užsienio reikalų ministerija buvo susitarę Amerikai laikinai leisti Japonijoj laikyti atominius ginklus. Susitarimas buvęs žodinis, kad reikalui esant, galima būtų tai paneigti. Tą žinią paskelbė ir "N. Y. Times". Japonijos užsienio reikalų ministerija dabar tas žinias paneigė. Paneigė ir MacArthur, dabar gyvenąs Briusely.

NEW YORK. — New Yorko valstijos respublikonai mato blogą ženklą savo kandidatui į gubernatorius Malcolm Wilsonui būti perrinktam. Bėdų sudaro buvusio gubernatoriaus Nelson Rockefellerio neaiškumai su finansais, dovanomis ir nesumokėtais mokesčiais. Žmonių nuotaikos pradeda keistis, ir visi duomenys rodo, kad Wilsono populiarumas mažėja, gali neatsilaikyti prieš demokratą Hugh Carey.

LOS ANGELES. — "Chicago Tribune" patyrė, kad buvęs gangsteris Mickey Cohan išsitarė, kur šiuo metu yra pagrobtoji Patricija Hearst. Ji, drauge su kitais ieškomais SLA nariais, esanti Clevelande, juodukų rajone. FBI pradės jos ir ten ieškoti. Cohan daugiau nenori apie ją kalbėti, sakydamas, kad jai gresia 50 metų kalėjimo.

Tarpkontinentinė raketa iš lėktuvo

WASHINGTONAS. — Amerikos transportinis lėktuvas C-54 sėkmingai išbandė paleisti tarpkontinentinę raketą. Raketa buvo išmesta iš lėktuvo, ir po 10 sekundžių pasuko ten, kur buvo numatyta ir nukrito Pacifike pažymėtoj vietoj. Tokius bandymus norėjo labiausiai valstybės sekretorius Kissingeris, kad Amerikos delegatai, kurie veda derybas su sovietais strateginių ginklų apribojimo reikalu, turėtų stipresnę kortą.

Philadelphijos kampelis. Šią miesto dalį, kaip ir kitas istorines vietas, švenčiant Amerikos 200 metų jubiliejų, norima atnaujinti, neleisti naujos statybos.

KALENDORIUS

Spalio 28: **šv. Simonas, šv.** Judas, šv. Anastazija, Gaudrimas, Agilė.

Spalio 29: šv. Maksimilijonas, šv. Euzebija, Barutis, Žemaitė.

Saulė teka 6:15, leidžias 4:54.

ORAS

Dalinai apsiniaukę, **šilta, apie** 65 laipsniai.

Iš amerikiečių laikraštininko Murray Seeger pagerbimo. Amerikiečių laikraštininkas Murray Seeger buvo pagerbtas Californijos lietuvių, latvių ir estų 1974 metų spalio m. 7 dieną Los Angeles Hilton viešbutyje. Nuotraukoje iš kairės dešinėn (aplink stalą): E. Arbas, A. Reins (latvis), A. Piirisild (estas), L. Valiukas, Murray Seeger, A. Reins (latvė), dr. J. Žmuidzinas, prel. J. Kučingis ir A. Piirisild (estė).

Nuotr. L. Kanto

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

BRONIUS KVIKLYS KALBĖS LOS ANGELES ŽURNALISTAMS

Š. m. lapkričio 10 d., sekmadienį, po lietuviškų pamaldų, 12 val 15 min., p. Karužų Viloje "Trakai" įvyks L. Ž. S. Los Angeles skyriaus sueiga. Pakviestas "Draugo" redaktorius Bronius Kviklys pasidalins kai kuriomis gyvenamojo momento aktualijomis. Vėliau svetys dalyvaus tą dieną įvykstančiame Akademikų Skautų sąjūdžio 50 metų sukakties minėjime.

LOS ANGELES ŠAULIŲ KUOPOS BALIUS

Prasidėjus balių bei parengimų sezonui, spalio 12 d. į parapijos salę atėjo su savo baliumi Los Angeles šauliai. Meninę dalį atliko populiarūs ir pamėgti solistai — Janina Čekanauskienė ir Antanas Pavasaris. Pavieniai jie padainavo, pirmoji — Baltos gėlės, J. Švedo ir Nors tu sužavėjai, Marchestti, antrasis — Pamylėjau vakar, M. Petrausko ir Dul, dul dudelė, A. Vanagaičio. Pabaigai abu solistai padainavo duetus: Plaukia sau laivelis, St. Šimkaus ir Oi berneli vientury, J. Tallat-Kelpšos. Auditorija solistams ypatingai gausiai plojo. Akompanavo komp. Bronius Budriūnas. Aktorius J. Janušauskas ekspresyviai padeklamavo: Bevardžiai — K. Kuncos ir Ąžuolas — B. Brazdžionio. Pažymėtinas aktoriaus atminties pajėgumas išsakyti ilgiausias eiles. Programai sklandžiai vadovavo St. Paltus.

Po to, sekė vaišės. Ir tikrai, Los Angeles šaulės ne juokais pasišovė svečius pavaišinti. Šaulės S. Puikūnienė ir M. Banionienė prikepė kalnus krustų ir ponckų. Svarbiausia, kad jos moka labai skaniai pagaminti. Kitos, kaip — R. Jurkūnienė, O. Macėnienė, O. Micpovilienė, p. Pinkienė, L. Stadalninkienė, Br. Venckienė, M. Uksienė, T. Žemaitaitienė ir kt. talkinant vyrams J. Naujokui ir M. Uksai, gausiai apkrovė stalus sumaniai prgamintu maistu, daugumoj iš jų pačių suneštų produktų. Kiti darbavosi prie baro — J. Dzenkaitis, Vl. Gilys, J. Venckus, Gr. Valančius. Vaišių paruošimą organizavo šaulių vadovė O. Orlavienė. Salę skoningai išdekoravo Danutė Kaškelienė.

Gražiai paruošta ir neužtęsta scenos programa, po to skanios vaišės gausiai į šį parengimą atsilankiusius maloniai nuteikė. Kuopos biudžetui paremti padalinta dovanų. Eilėj kitų fantų, išskirtini buvo puikūs meniški paveikslai, padovanoti J. Andrašūno, St. Rauberto, p. Luko (padovanota Kazakevičių) ir meniška vazą, skulpt. Prano Gasparonio.

Laike vakaro pravesta rinkliava S. Kudirkai paremti, surinkta per 200 dol. Dalyviai pasigedo baliuje nedalyvavusių šaulių: Danutės Mitkienės, Teklės Sereikienės, Leonoros Leseckienės ir Juozo ir Stankaus, kurie šaulių lankomi, vieni ligoninėj, kiti jau namie stiprėja.

Los Angeles kuopa vis dar auga. Dabar jau yra pasiekusi 100 narių. Kuopai aktyviai pirmininkauja Kazys Karuža. Kuopos vadovybė ruošiasi vykti į Chicagą ir ten su savo vėliava dalyvauti vietos Vytauto D. šaulių rinktinės 20-ties metų sukakties minėjime. J. K.

LOS ANGELES SKAUTAI JŪRA

Jūrų skautai šventina savo laivą. Iškilmės įvyks š. m. spalio 3 d. Iškilmingos pamaldos 10:30 va. šv. Kazimiero bažnyčioje, kuriose dalyvaus visi Los Angeles liet. skautų vienetai su vėliavomis. Po pamaldų LSS Pacifiko rajono skautų sueiga ir Jūrų skautų laivo krikštynos: 2 val. Californijos Yacht Club patalpose, Marina del Rey, prie Pacifiko, po to vaišės.

— Los Angeles Akademikai skautai lapkričio 10 d., sekmadienį, ruošia ASS 50 metų sukakties minėjimą. Parapijos salėje bus skautų darbų meno paroda. Po piet, 5:45 val. iškilminga sueiga, kur dalyvauja tik nariai. Vakare 7 val La Canada Country Club restorane iškilminga sueiga ir vaišės. Į minėjimą atvyksta žymus skautų veikėjas fil Bronius Kviklys, kuris pasakys minėjime pagrindinę kalbą. Su juo kartu iš Chicagos atvyksta centro valdybos pirmininkai: ASD fil. V. Sabaliūnaitė ir K! Vytis — fil. V. Garbonkus. J. K.

BŪDINGI STATISTINIAI DUOMENYS

Skelbiama, kad 40% viso pasaulio žmonių gyvena miestuose. Nuo 1966 m. naftos gamyba padidėjo 10 kartų, o automobilių gamyba nuo devyniolikos milijonų prašoko virš dvidešimt šešių milijonų per metus. Per pastaruosius dešimt metų bendroji pramonės produkcija padidėjo tris kartus.

JAV kasmet į atmosferą išmetama 142 milijonai tonų suodžių ir dūmų. Pasaulinė metinė pesticidų produkcija siekia šešis šimtus milijonų kilogramų. Pasauly prarasta penki šimtai milijonų hektarų ariamos žemės, apie du trečdaliai miškų ploto neduoda miško produkcijos. jm

Rochesterio, N. Y. "Dainavos" vietininkijos skautės, savo vieneto 25 metų sukakties minėjimo metu. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ANTANĄ VANAGAITĮ DŽŪKIJOJ PRISIMINUS

25 metų mirties proga

JONAS MIŠKINIS

Vienos vasaros saulėlydžio tylų vakarą, po dienos darbų ir rūpesčių, nutarėme žavingame Daugų ežere pasiirstyti. Pasiyrę kiek tolyn, užtikome švendryne daugybę laukinių ančių, kurios pabūgusios mūsų tauškančių irklų pulkais kilo iš vandens. A. Vanagaitis stebėdamas antis, uždainavo: Susvarcyk antela, cykiai plūkiodama...

Kai atsidūrėme ežero vidury, Vanagaitis sustojo dainavęs, valandėlę patylėjęs, prabilo:

— Vyrai, gana bliauti. Čia po atviru dangaus stogu, banguojančiame ežere, paporysiu jums didelę svarbią naujieną. Vakar pas dzekoną kun. V. Mironą buvo iš Vilniaus atvažiavęs Antanas Smetona, jis mus painformavo, kad rytuose frontas braška.

Vokiečių kariai nebenori su rusais kariauti. Kaizerio ir jo vyriau sybės dienos suskaitytos. Atrodo, kad ir Vokietijoje kilsią revoliucija. Susidarius tokiai politikos situacijai, yra vilčių, kad Lietuva kelsis iš nebuities ir taps nepriklausoma valstybe. Vadinasi, nevergausime maskoliams nei germanams!

Po šio vėl jis uždainavo: Gražu už tėvynę pavargti kentėti... Šįkart ir mes su dideliu entuziazmu ir dvasios pakėlimu kartu su juo dainavome, džiaugdamiesi Vanagaičio pranašystėmis. Rodos, tas buvo tik vakar. Ne, tai buvo 1917 metais vasarą.

Veikla

Antano Vanagaičio veikla yra išsamiai ir įdomiai atvaizduota Vyt. Alanto monografijoje: Lietuvoje ir Jungtinėse Amerikos valstijose. Nors V. Alantas nesukūrė iš Vanagaičio herojaus, bet pasistengė duoti gyvą žmogų su savitu charakteriu labai daug nusipelniusiu vaidyboje, muzikoje, žurnalistikoje ir šiaip visuomeninėje veikloje. Todėl čia ir nekartosiu. Pavaizduosiu tik trumpa apybraižą jo veiklą Džūkijoje.

Kun. V. Mironas, A. Vanagaitį parsikvietęs į Valkininkus, davė jam suprasti, jog jis turės dirbti nė tik vargonininko, bet ir visuomenės darbą. Pirmiausia juodu suorganizavo bažnytinį chorą Valkininkuose. Be to, darė susirinkimus, skaitė patriotines lietuvybės reikalu paskaitas, rengė lietuviškus viešus vakarus. Okupantų vokiečių pareigūnams tas nepatiko, piktinosi ir dažnai A. Vanagaičiui trukdydavo.

Vilniaus dvasinė vyresnybė irgi buvo nepatenkinta. Sulenkėjusiam bažnyčių administratoriui Michalkevičiui kun. Vį Mirono ir A. Vanagaičio lietuviškoji veikla labai nepatiko ir dėl to kun. V. Mironą iškėlė į Daugus.

Po dvidešimt šešerių metų teko man būti Valkininkuose ir iš tuometinio klebono kun. N. bei parapiečių sužinoti teigiamų prisiminimų dėl A. Vanagaičio. Girdi, kun. V. Mironas su A. Vanagaičiu čionai padėję stiprius lietuvybės pagrindus, kurių okupantai lenkai per 19 metų nebepajėgė sugriauti.

Dauguose

1916 m. kun. V. Mironas, išvažiuodamas į Daugus drauge pasiėmė ir A. Vanagaitį. Čionai jiem apsigyvenus, Daugai pasidarė lietuviškos kultūros ir visuomeninio veikimo centru. Vokiečių okupacijos metais, Dzūkija buvo labai nualinta, stigo inteligentinių pajėgų. Kadangi kun. Mironas buvo paskirtas dekanu, tai jis tuojau užmezgė ryšius su esamais dekanate kunigais. Visur prasidėjo aktyvi lietuviška veikla. A. Vanagaitis buvo tos visos veiklos nepamainomas ryšininkus, lyg anų laikų knygnešys. Po kunigų konferencijų, važiuodavo į Vilnių ir iš ten parveždavo žodinių, o kai kada ir spausdintų slaptų informacijų.

Be to, Vanagaitis atgaivino parkrikusį Daugų chorą ir žymiai praplėtė. Rengė vaidinimus, operetes, koncertus, pats vaidino ir režisavo. Į vaidinimus dzūkai suvažiuodavo iš tolimų apylinkių, taip pat dažnai atvykdavo vaidinimų pasižiūrėti iš Vilniaus žymesnieji lietuvių veikėjai.

Artėjo 1918 metai, kas buvo daroma ir kalbama Vilniuje, tas buvo žinoma Dauguose, Pivašiūnuose, Merkinėje ir Alytuje. Prasidėjo iš Vilniaus plaukti slapti spausdinti atsišaukimai, Lietuvos prisikėlimo reikalu. Vanagaitis su dideliu ryžtu ir pasiaukojimu juos platino ne tik Daugų parapijoje, bet paskleisdavo visoj Dzūkijoje. Paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, jis ragino Dzūkijos jaunimą stoti į Lietuvos kariuomenę savanoriais.

Lietuvos vadavimo darbe

Žodžiu, A. Vanagaičio gyvenimas Dauguose buvo susijęs su Lietuvos vadavimu. Jis čia kelis metus dirbdamas, kėlė dzūkų patriotinius jausmus ir tėvynės meilę. Buvo pareigos žmogus, niekad nesiskundė, ar pateikti jam darbai bei uždaviniai yra sunkūs, bet jis juos ryžtingai vykdė. Nors buvo zanavykas, tačiau su dzūkais taip susigyveno, kad dažnai kalbėdamas mėgdavo dzūkuoti. Nuolat giedrios nuotaikos, neišsemiamos energijos, šypsančio veido, pilnas sąmojaus ir humoro. Todėl jis mokėdavo visus gerai nuteikti ir patraukti.

Džiaugdamasis Lietuvos prisikėlimu, nutarė toliau muzikoj lavintis. Jo sumanymui kun. V. Mironas pritarė ir medžiagiškai parėmė. Išvyko Vokietijon, berods, po pusantrų metų grįžo į laikinąją sostinę Kauną ir čia įsijungė į teatro vaidybą, kurioj turėjo didelį pasisekimą. Vėliau panorėjo vykti už jūrių marių nė laimės ieškoti, bet lietuvybės gaivinti ir skleisti. Su geriausiu savo bičiuliu J. Olšausku atvykę į Ameriką ėmėsi kilnaus darbo. Pradžia buvo sunki ir varginga. Tačiau tas nepalaužė Vanagaičio dvasinių polėkių. Ryžtingai veikdamas ir kovodamas su kliūtimis — tikslą pasiekė.

Antanas Vanagaitis iš gyvųjų tarpo pasitraukė 1949 m., jo nuveikti darbai ir idėjos liko gyvos. Jis plačiašakėj kūryboje savo vardą įamžino daina ir vaidyba, paliko nemarų paminklą...

Dr. F. W. Benbow kabinetą perėmė
DR. RAIMUNDAS BLAŽYS
DANTISTAS
1007 Curtiss Street
Downers Grove, Ill. 60515
Valandos pagal susitarimą.
Tel. — 968-0045

DR. S. GESTAUTAS
Nervų, emocinės šeimos problemos
2624 West 71st Street
Tel. — 925-3388
Valandos pagal susitarimą

DR. REGINALD CIENKUS
TEL. — 788-3980
GYDYTOJAS CHIROPRAKTIKAS
6230 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Pirmad., Antrad., Ketv. ir Penktad 9 val. ryto iki 12 val. dieną ir nuo 2 val. popiet iki 8 val. vakaro.
Šeštadieniais 8:30 iki 12 val. dieną.
Emergency tel. — 788-3981

SINTETINĖ GAMYBA

Seniau buvo labai svarbi aprėdalų medžiaga — šilkas, kuriuo per 1300 metų puošėsi moterys, o kai kur net ir vyrai. Dabar gi šilką gamina dirbtiniu būdu, natūralusis pasaulio rinkoje smarkiai sumažėjo. Vargu ar kada naturalusis šilkas plėsis rinkoje kaip anksčiau.

Beveik tokio pat likimo laukia avių ir ožkų vilnos. Vis labiau ir dažniau jas pakeičia dirbtinės, mineralinės ir augalinės medžiagos.

Dirbami iš pieno, medžio, augalų kitokios augalinės medžiagos—dirbtiniai siūlai, kurie vis dažniau stumia iš rinkos vilnonius siūlus. Todėl ir avių ateitis nėra saulėta, ypač kai dabar ėmė gaminti acralą, orlaną, verėlą, dainielą, nailoną ir kitokius.

Hamiltono Aido choro choristės vaišinasi Londone, kur jos gastroliavo.

IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida
Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai
SCHNELL ON WESTERN FURNITURE COMPANY
6200 So. Western Ave. Tel. 778-2778

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI

Visos nekeičiamos šv. Mišių dalys yra atspausdintos vienoj labai gražiai išleistoj knygelėje. Su šia knygele kiekvienas gali labai lengvai sekti naujųsias šv. Mišias.

Kai kunigas ar lektorius atskaito kintamąsias dalis, Jūs šioj knygelėje galite sekti visas nekintamąsias šv. Mišių dalis. Tekstas stambiomis raidėmis.

Taip pat rasite rinkinį dažniausiai giedamų šv. Mišių metu giesmių. Tai labai naudinga knygelė.

Užsisakykite šį šv. Mišių vadovą lietuvių kalba.

Užsisakykite šį naują šv. Mišių vadovą lietuvių kalba.

Kaina 50 centų. 10% nuolaida, perkant 50 kopijų; 25% nuolaida, perkant daugiau kaip 50.

Rašykite šiuo adresu:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7232
RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Publlished daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: $22 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. $20.00. Canada $22.00. Foreign Countries — $23.00.

	metams	½ m.	3 mėn.	1 mėn.
Chicago, Cook, Ill.	$22.00	$13.00	$8.00	$4.50
Kanadoje	22.00	13.00	8.00	4.50
Kitur JAV	20.00	11.00	6.50	3.00
Užsienyje	23.00	13.00	8.00	5.00
Savaitinis	13.00	7.00	—	—

● Redakcija straipsnius talpo savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

● Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 North Zeeb Road — Ann Arbor, Mich. 48106

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad 6 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2558 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, Il., 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Route 58 — Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Budoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GB 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4, šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So., Kedzie Ave., WA 5-2676
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 v. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1442 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. o trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9809
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. nuo 3 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2628 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5548

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1222
Atostogose nuo spalio 18 d. iki lapkričio 11 d.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6196
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — IŠ anksto susitarus

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6848 South Albany Avenue
Val.: Pirmad. 6-8 p. p. antrad. 2-5 p. p. penktad. ir šeštad. 3-4 p. p. Kitom dienom tik skubiu reikalu susitarus.

Tel. Ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4880
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4880
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.

Prekyba žmonėmis ir

SKAMBANČIOS ŽIRKLĖS

Mūsų seneliai ar proseneliai pasakodavo apie baudžiavos ir vergijos laikus, kai baudžiaunikas ar vergas buvo perkamas, parduodamas, mainomas, užstatomas. Tačiau bet kokia baudžiava ar vergija baigėsi su XIX amžiaus pabaiga, ir šiandieną žmonėmis, rodos, nebeprekiaujama. Tik labai atsilikusiuose kraštuose dar perkamos ar į ką nors mainomos žmonos.

Vis dėlto labai klystumėm, jeigu sakytume, kad mūsų laikais niekas žmonėmis nebeprekiauja. Prekyba žmonėmis buvo ir tebėra gyva dargi po II pasaulinio karo. Jos pėdsakų randame ir šiandien. Štai kai kurie faktai.

Karui pasibaigus ir pradėjus stiprėti Vakarų Vokietijos valstybei, jos vyriausybės galva kancleris Konradas Adenaueris stengėsi bet kuria kaina išgauti iš rusų ten buvusius karo belaisvius. Derybų metu paaiškėjo, kad Sovietai visiškai nebuvo linkę atiduoti Vokietijai jos žmones: nagingi vokiečiai buvo reikalingi Sov. Rusijai. Oficialiai buvo atsakoma, kad "pas mus jokių karo belaisvių nebėra — vieni grįžo, kiti mirė". K. Adenaueris buvo gudrus vyras ir gerai pažinojo rusus. Jis neapeliavo į tarptautines institucijas, nekaišiojo karo belaisvių konvencijų, kurios būtų vertusios rusus grąžinti belaisvius. Adenaueris pasiūlė belaisvius išpirkti, mokėdamas už kiekvieną jam atiduotą gyvą galvą po keletą tūkstančių markių. Rusai sutiko ir tūkstančiai karo belaisvių grįžo namo. Vakarų Vokietija už juos atlygino pastovia pinigine valiuta ir aukštos kokybės gaminiais.

*

Tai buvo po pasaulinio karo ir daugelis mūsų minėtą 'sandėrį" buvome pamiršę. Tačiau jį vėl priminė šiuo metu JAV ir Sovietų Sąjungos vedamos derybos Sovietų žydų reikalu.

1970 m. gyventojų surašymo duomenimis Sovietų Sąjungoje gyveno 2,151,000 žydų. Iš šio skaičiaus 24.000 gyveno Lietuvoje. Žydai šiuo metu turi savo valstybę. Taigi nenuostabu, kad Sovietų žydai į ją veržiasi. Tai natūrali teisė ir jos niekas negali užginti. Tačiau Sovietai ir iš šios teisės sumanė padaryti "biznį". Jie sutinka kiekvienais metais išleisti po keliasdešimt tūkstančių žydų, jeigu Amerika už juos sumokės... Už gyvą žmogieną jie reikalauja ne taip jau mažai: JAV-bės turi suteikti Sovietams daug prekybinių lengvatų ir taikyti rusams didžiausio palankumo principą, tai yra visas lengvatas, kurias Amerika teikia savo draugams.

Nuostabu, kad Amerika į šiuos sandėrius leidžiasi ir greičiausia susiderės. Kiek kaštuos Amerikai vienas į laisvę išleistas žydas, dar nėra skelbiama, bet iš viso matyti, kad nepigiai atsieis.

Tuo tarpu Sovietai iš to turės dvigubą naudą: pasipinigaus ir nusikratys jiems nepalankiu elementu. Emigracijos metu iš Sov. Rusijos išvažiuos, gal būt, visa žydų inteligentija. Likusi tautos dalis ten liks be vadų. O tokią tautą labai lengva botagu valdyti.

*

Panašiai darė ir Kubos diktatorius Castro. Jis savo laiku išleido iš Kubos šimtus tūkstančių jam nepalankių kubiečių nacionalistų. Šie, gyvendami Amerikoje, Kubos neišvadavo ir neatrodo, kad kada išvaduotų. Vis labiau įsijungia į Amerikos gyvenimą ir tolsta nuo tautos reikalų. Tuo tarpu Kubos tauta tėvynėje liko be inteligentų ir be vadų. Castro juos lengvai suvaldo paprastu botagėliu.

Tokius ir panašius metodus — išleisti emigrantus vis dažniau ima naudoti Sovietai ir kiti komunistiniai kraštai. Keičia metodus. Sakysime, išleido Svetlaną Stalinaitę į užsienį, ir ji ne trukus dingo — šiandieną niekas apie ją nerašo, net spauda neužsimena, ką ji veikia. Panašus likimas gali ištikti rašyt. A. Solženicyną ir kitus disidentus. Yra žinių, kad Sovietai išleis ir daugiau tokių kovotojų: užsienyje jie mažiau rusams pavojingi, kaip gyvendami krašto viduje.

Įvairių tautybių žmonių, žydų, disidentų ir panašaus elemento emigracija bolševikams turi ir tą gerą pusę, kad masinės emigracijos metu jie lengvai paskleidžia daugybę naujų agentų, kuriais pakeičia senus, "susidėvėjusius" savo agentus.

*

Kalbėdami apie senus ir naujus bolševikų agentus, mes vėl sustosime kiek prie bolševikų agentų, skirtų carinės Rusijos emigrantų veiklai slopinti. "Die Welt" aprašo tokį įvykį. Kitados Paryžiuje rusų emigrantų tarpe kilo sąmyšis. Mat, emigrantai patyrė, kad bolševikai infiltravo į jų centrines įstaigas ir laikraščių redakcijas tam tikrą savo agentų skaičių. Prancūzijos vyriausybei rusai emigrantai taip pat kliudė, taigi ji leisdavo Sovietų agentams laisvai veikti, o kai kur net jiems padėdavo. Kaip išaiškinti agentus?

Viena carinė organizacija griebėsi tokios visiškai paprastos priemonės. Ji paskelbė žinią, kad "visos rusų emigrantų laikraščių redakcijos yra agentų apsėstos". Emigrantų laikraščių buvo daugybė, gal keliasdešimt, ir jie nekreipė į tą pareiškimą jokio dėmesio. Tačiau iš tų laikraščių tarpo atsirado du, kurie savo redakciniais rašiniais sušuko: "Nurodykite faktus. Mūsų redakcijose agentų nėra! Kitaip trauksime jus į prancūzų teismą". Vadinasi, negudrūs laikraščiai patys išsidavė. Cariniai emigrantai lengvai nustatė, kurie laikraščiai dirba rusų ir kurie priešų naudai.

*

Ši paprasta piremonė, ant kurios, deja, pasigauna tiktai labai negudrūs agentai, mums primena seną anekdotinį pasakojimą iš mūsų bajorijos gyvenimo.

Turtingas bajoras kažkuria proga susikvietė savo pažįstamus, pateikė skaniausių valgių. Pasibaigus vakarienei tarnai pastebėjo, kad trūksta vieno labai brangaus auksinio šaukštelio. Klausiami niekas iš svečių neprisipažino jį paėmę. Kratą daryti nepatogu. Tada vienas svečias pasiūlė savo paslaugą — jis surasiąs šaukštelio vagį. Šeimininkas sutiko. Šis liepė visiems svečiams vėl susėsti ir pakišti galvas po stalu. — Ir aš pats pakišiu, — pridėjo jis. — Ar jau visi pakišot? — klausia jis svečių. — Visi! — atsako jam vienu balsu. — Ar pakišo galvą po stalu ir tas, kuris paėmė šaukštelį? — klausia vėl. — Pakišau, — atsakė vienas balsas. Visiem buvo aišku, kas nusikaltimą padarė.

Panašiai daro ir lietuviški siuvėjai, kai jiems besiuvant "dingsta" ant stalo žirklės. Tokiu atveju jie, užuot nukraustę savo darbo stalą, stipriai suduoda kumščiu į jį, ir žirklės garsiai suskamba — aišku, kur jos yra.

Kartą ir vienas lietuvių laikraštis sudavė kumščiu į lietuviškos išeivijos stalą. Suskambėjo net dvejos žirklės, po apdangalu gulėjusios skirtinguose stalo kraštuose.

b. kv.

STIPRŪS SRAIGIŲ KLIJAI

Sraigių kriauklės, kurioje slepiasi sraigė, vidinis paviršius — labai lygus. Jokiais žinomais klijais negalima jų pakankamai stipriai suklijuoti. Tuo tarpu klijai, kuriuos išskiria kūnelio liaukos, abi kriauklelės puses taip stipriai suima, kad lengviau perplėšti jos gyventoją, nei ją sveiką ištraukti.

KOMUNIZMAS VAKARŲ EUROPOJE

Mažuma mėgina palaužti ekonominį gyvenimą

P. GAUČYS

Sakoma, kad komunizmas Vakarų Europoje Sovietams kelia daug rūpesčių. Iš vienos pusės, komunizmo plėtimas yra vienas pagrindinių Sovietų uždavinių, bet iš kitos — susidarymas savistovių didelių komunistinių centrų, nepriklausomų nuo Maskvos, ne kartą yra Maskvai labai nepatogus. Be abejo, Kremlius turi specialią tarnybą Vak. Europos komunistų partijoms prižiūrėti, bet jo įtaka Vakarų komunistų partijų raidai iš esmės yra gana ribota. Mat, sovietai nesiekia kurti masinių organizacijų, jie labiau linkę remti rinktines grupes, veikiančias pogrindyje. Tai jiems leidžia panaudoti didesnę įtaką darbininkų masėms ir kartu nesukelia didelio vietos valdžios pasipriešinimo.

Negausūs komunistai

Vakarų Europos komunistinės partijos nėra labai gausios. Jos narių skaičius retai kada prašoka 10,000. Išimtį sudaro Suomija, kuri, būdama priklausoma nuo Sov. Rusijos, turi skaitytis su komunistų partija, turinčia 50,000 narių. Skirtingą problemą matome Prancūzijoje ir Italijoje, kur komunistų partijos yra masinės ir jų dalyvavimas parlamento rinkimuose vaidina svarbų vaidmenį. Prancūzijoje per paskutiniuosius rinkimus į parlamentą nedaug trūko laimėti "liaudies frontui", sudarytam iš socialistų ir komunistų. Komunistai toje sąjungoje vyravo.

Dar kitaip reikalai atrodo Italijoje. Italų komunistų partija yra gausiausia iš visų, kokios veikia už Sovietų Sąjungos ribų. Ji turi daugiau kaip 1,5 mil. narių. Parlamento rinkimuose paprastai gauna daugiau kaip 25 proc balsų. Tačiau italų komunistų partija neturi galimumo rinkimuose laimėti daugumos, kuri jai leistų paimti valdžios vairą į savo rankas. Bet tam tikrose sąlygose ji gali įeiti į kokios koalicinės vyriausybės sudėtį.

Pasikeitę metodai

Ir ši galimybė paskatino italų komunistų partiją prisitaikyti prie padėties, įgalinančios tokią koaliciją: išsižadėti politinio bei socialinio radikalizmo. Italų komunistų vadas E. Berlinguer vienos konferencijos metu pareiškė, kad italų komunistai, atsidūrę valdžioje, paliks nepaliestas visas politines laisves ir visą demokratinę valstybės struktūrą, visos partijos ir nepriklausomos unijos galės laisvai veikti, visų rūšių menams bus suteikta laisvė reikštis. Jis tiek toli nuėjo, kad užtikrino Italijos politikos solidarumą su kitų V. Europos valstybių, palaikant draugiškus santykius su Amerika. Tačiau labai abejotina, ar jis norėtų ir galėtų tą pažadą ištesėti, sąlygoms pasikeitus.

Dar kitaip reikalai susiklostė Anglijoje. Atrodo, kad čia komunizmas vystosi Maskvai palankiausiu būdu. Anglų komunistų partija yra negausi, ją sudaro rinktiniai nariai, ji neturi nė vieno atstovo parlamente. Ji visiškai nesistengia savo veiklą stiprinti rinkiminėje kovoje, nes ji pasirinko žymiai sėkmingesnį kelią. Britų darbo partija turi pradžią iš darbo unijų nutarimo patikėti dirbančiųjų interesų gynimą, — ligi tol liberalų partijos vykdomą, — sudarant savo pačių partiją, kuri buvo pavadinta Darbo partija. Tuo būdu nuo pat pradžios jiems atstovavo profesinių sąjungų pasiųsti atstovai. Ir kaip tik tuo pasinaudojo komunistai, siekdami krašto valdžios.

Kaip komunistai siekia savo tikslų

Į tą tikslą veda du keliai. Viena, stengiamasi, kad komunistai įsivyrautų didžiose darbo unijose, kur jie ilgainiui įsibrautų į vadovaujančias vietas. Kadangi darbo unijos duoda daugiausia lėšų, kurias darbo partija sunaudoja savo organizacinei veiklai plėsti, partijos kongresuose darbo unijos laikomos jos nariais ir turi tiek balsų, kiek jos turi narių. Tuo būdu darbo unijų įtaka Darbo partijos organų rinkimuose ir tuo pačiu partijos politikai yra lemianti.

Bet to komunistams neužtenka. Yra dar kita, lyg ir pogrindžio struktūra, kurią sudaro darbininkų atstovai fabrikuose, kurie iš tikrųjų vairuoja darbo unijų veiklą savo srityje. Ir čia išryškėjo niekur pasaulyje nežinoma "oficialių" ir "neoficialių" streikų politika. Tuos pastaruosius kelia tie fabrikų darbininkų atstovai ir darbo unijos už juos neatsako. Tačiau praktikoje pereitais metais 95 proc. tokių streikų buvo "neoficialūs".

Kartu anglų profesinės organizacijos turi daug cechų liekanų. Pačioje Europoje darbo unijos apima ištisas pramonės šakas vienos organizacijos vadovybėje. Taip automobilių fabriko savininkas, besiderant atlyginimų ir darbo sąlygų reikalais, turi reikalą tik su viena darbo unija. Tuo tarpu Anglijoje būna, kad jis turi skaitytis su keliom ar net su keliolika unijų. Pasitaiko, kad tos unijos tarpusavy susiginčija, ir tada skelbiamas streikas, bet jis nukreiptas ne prieš savininką. Dėl jo kenčia gamyba ir laiku neišpildomi užsakymai, kas mažina eksportą.

Centrinių organizacijų veikla

Europos žemyne veikia centrinės organizacijos, apimančios visas darbininkų unijas. Tuo tarpu Anglijos "Unijų kongresas" teturi tik patariamąjį balsą ir unijos su jo nutarimais nesiskaito. Taip susidarė neoficiali komunistų organizacija "Darbo unijų gynimo lyga", kuri turi lemiamą reikšmę darbo unijų veiklai visur, kur pasireiškia stipresnė komunistų įtaka.

Pastaraisiais laikais būdingą anglų darbininkų sąjūdžio bruožą sudaro skelbimas streikų, kaip politinės kovos įrankio. Ypač tuo naudojas angliakasių unija. Joje lemiamą vaidmenį vaidina komunistas Mc Gahev. Ta unija dažnai skelbia streikus, reikalaudama kelti atlyginimus 30 proc., mažinti darbo valandas ir tuo smukdo gamybą. Ypač žalingą poveikį tie streikai turėjo naftos krizės metu. Jie palaužė anglų pramonę ir ūkį ir privertė pasitraukti konservatorių vyriausybę. Nors rinkimus į parlamentą laimėjo Darbo partija, bet ir darbiečių vyriausybės surištos rankos, nes Angliją dabar valdo ne parlamentas, o niekam neatsakinga ir maža komunistų grupė, sugebėjusi įsigalėti raktinėse darbo unijų pozicijose.

Simo Kudirkos išlaisvinimu besirūpinant. Viršuj, kairėj, kongr. R. Hanrahan, kalbasi telefonu su S. Kudirka. Žemiau, kairėje, kongr. Hanrahan štabas: P. Kirk, J. Fritch, M. Spenger, J. Benskin, R. Vetter, J. Brady. Apačioj kairėje: Daiva Kezienė kalbasi su vienu kongreso nariu. Viršuj, dešinėj. D. Kezienė. Vidury, dešinėje, kongr. Hanrahan štabo nariai: S. Burke ir J.. Fritch. Žemiau dešinėje Edvardas Šumanas ir R. Vetter.

KOMUNISTINIŲ KRAŠTŲ ŠNIPAI AMERIKOJE

FBI direktorius reikalauja padidinti tarnautojų skaičių

K. TAUTKUS

Pasitraukusio iš prezidento pareigų Nixono "tiltų statymas" į Rytus, jo asmeninė diplomatija, sekr. Kissingerio atlydžio diplomatija plačiai atidarė duris svetimų kraštų šnipams išsiplėsti Amerikoje. Kiekvienas Sovietų ar jų satelitų diplomatas, prekybinės, mokslinės, kultūrinės organizacijos ar delegacijos narys yra specialiai paruošiamas svetimoj šaly dirbti, slaptas žinias, karines ir technologines paslaptis rinkti. To paties mokslo yra paruošti ir Sovietų ar satelitų studentai, kurie pagal susitarimą yra pasikeičiami studijoms.

Jeigu dar pridėsime įvairiausius turistus, mokslininkus, dailininkus, choristus, baletininkus, gausime didelį skaičių važinėjančių po Ameriką ne tiek įdomių vietų, istorinių pastatų ar kalnų bei uolų lankyti, bet pirmoje eilėje atlikti savo darbus, kuriems jie yra atsiųsti. Tik kelionių priedangoje pasidairoma ir po istorines vietas.

Jokio laisvo krašto ambasadoje nerasime tokio didelio skaičiaus tarnautojų, kaip Sovietų ir jų satelitų. Jie atsiunčiami dirbti įvairiausiais darbų pavadinimais, gauna diplomatinį neliečiamumą ir laisvai važinėja, kur reikia ir kur nereikia. Kiekvienam aišku, kam ir kokiu tikslu jie lankosi.

FBI direktoriaus įspėjimas

1974 m. spalio 16 d. UPI žinių agentūra pranešė, kad Washingtone FBI direktorius Clarence M. Kelley spaudos konferencijoj pareiškė, jog Sovietų bloko ir jų satelitinių kraštų šnipinėjimo agentų skaičius beveik jau pralenkė FBI tarnautojų skaičių ir neužtenka FBI žmonių sekti svetimų agentų (šnipų) veiklą Amerikoje. "Per 15 metų Amerikoje paskidro įvairiausių šilto "sugyvenimo" vardu turistų, kurie yra paruošti rinkti įvairiausias žinias Amerikoje jų procentas yra toks didelis, kad jau kelia aliarmą ir rūpestį".

Savo išvedžiojime FBI direktorius Kelley nuogąstavo, kad pasidarė pavojinga, jog komunistinių kraštų agentai neišvogtų valstybinių, karinių, ūkinių, technologinių Amerikos paslapčių. Nors sensacijų ieškanti Amerikos spauda, vadovaudamasi šūkiu, kad visuomenė turi "viską žinoti", nesąmoningai išplepa įvairias paslaptis, bet yra ir tokių paslapčių, kurios spaudos neišplepamos. Jas reikia išgauti slaptai. Svetimų kraštų agentai tokias paslaptis stengiasi surinkti, tiesiog pavogti ar už pinigus iš amerikiečių nupirkti.

Reikalavimas 250 naujų tarnautojų

Savo pareiškime spaudai FBI direktorius pareikalavo, kad pusiausvyrai išlaikyti FBI tuojau reikia pasamdyti ir paruošti 250 žmonių šnipų sekimui. Tai tik pradžiai. Jeigu prasidėjęs "atšilimas" su komunistiniais kraštais dar labiau plėsis, vyks prekyba, pasikeitimas studentais, mokslininkais, turistais.

"Mes negalime leisti svetimų kraštų agentams šeimininkauti Amerikoje", nusiskundė direktorius. Ar į tai Amerikos visuomenė, ypač politikai ir vy-

(Nukelta į 5 pusl.)

PINIGĖLIS

NERIMA NARUTĖ

Tik dabar pamačiau, mergaitė buvo gana įdomi, keistai egzotiška. Tamsiais kaštaniniais plaukais, aksominių akių žvilgsnyje skendo vasaros žvaigždynų paslaptis. Aza, sumurmėjau sau, nei šis, nei tas. Ji palietė mano ranką ir žiūrėjo į delną, tačiau vakaro prieblandoje neišskaičiusi paleido.

— Norėjau išburti tavo ateitį, bet jau tamsoka, nematau.

— Ateik ryt, atnešiu obuolių, išbursi tada, — pasiūliau.

Ji nusišypsojo, ir vakaro sutemoje išsiskleidė plati baltų perlų šypsena.

— Gerai, rytoj vakare čia, — apsisuko ir dingo rugių vagos take.

Grįžau namo lėtai ir galvojau. Na ir mano protas, kaip avino, būčiau mokytas, kaip dažnai tėvelis sakydavo, dabar nei šis, nei tas: paskyriau susitikimą su čigone. Tai viliojo, buvo savotiškai įdomu. Ir kas: paskinsiu kelis ankstyvus obuolius, nevogs, nelandys, gal ir bus geriau, paburs, nusišypsojau, vis vakaras įdomesnis. Sekanti diena buvo pilna darbo prakaito ir apie pavakarę buvau beveik pamiršęs susitikimą. Tik, išgirdęs atplaukiančią muziką, atsiminiau. Sode nurėškiau kelis obuolius, užsikišau už marškinių ir kaip niekur nieko styrinau pamažu, apsižvalgydamas, o kai jau buvau tolokai nuo namų, pasileidau paruge tekinas, kad kas nematytų. Atsisėdau prie griovio gana patogioje vietoje ir laukiau. Neužilgo atėjo ir laukiamoji viešnia. Priėjusi nusišypsojo, pasisveikino. Aš jai padaviau kelis obuolius. Ji paėmė, vieną atsikando pati, o kitus surišo į skarelę, ją nusitraukus nuo galvos. Tamsūs plaukai bangomis, keistais gražiais susisukimais puošė jos veidą ir pečius. Ausyse blizgėjo įverti auskarai. Ilgas, margas sijonas derinosi prie lie kno liemens, balta bliuzelė išryškino jos olivinės spalvos odą. O karolių bent kelios eilės. Ji buvo graži, be abejonės. Nežinojau, kaip pradėti kalbą, bet ji buvo pirmoji, kuri prašneko.

— Aš žadėjau tau išburti ateitį, duok ranką.

Aš ištiesiau ir stebėjau. Jos ilgi pirštai buvo papuošti žiedais, net tris suskaičiau ir ant rodomojo piršto, kas mane stebino. Vedžiojo pirštu po mano delną. Kalbėjo apie meilę, vandenį, jūros kelionę, kalbėjo taip, kaip ir visos čigonės. Aš juokiaus, nes burtais netikėjau. Ji pyktelėjo, norėjo įtikinti, kad tiesą sakė, bet aš kvatojau:

— Ach, jūs, čigonai, su savo burtais.

— Taip mes čigonai turime savo burtus, savo gyvenimą, savo muziką, o ką jūs turite? sulindę į trobas, kaip kurmiai sunkiai dirbate. Aš negalėčiau troboje būti vasarą nė dienos.

— Todėl negalėtumei, nes gi esi čigonė, — atrėžiau piktai. Ji nusišypsojo ir toliau kalbėjo:

— Aš žinau, ką jūs galvojate apie čigonus. Mes esame vagišiai, dykaduoniai, bet žiūrėk, Vytautai, — ji ištarė labai nedrąsiai mano vardą, — mes nevagiam, tik niekam nematant pasiimam.

Aš vėl prapliupau juoku iš jos keistų įrodymų.

— Na tiek to, bet pati tai nevok, nes kai mano šeimyna tave sugaus, tai išpers kailelį.

— Bet tu to nepadarei, — ir ji šypsojosi žiūrėdama.

— Bet galiu padaryti.

— O ne, — papurtė galvą.

Aš nieko nesakiau, tik, žiūrėdamas į ją, galvojau: "Tu drąsi ir įdomi, ir tu spėji manas mintis"

Ji man daug papasakojo apie čigonų gyvenimą, apie vasaros stovyklas. Iš jos pasakojimų sužinojau, kad ji esanti stovyklos taboro viršininko duktė. Klausiau su įdomumu, nes tikrai pirmą kartą teko šnekėti su čigonaite. O, kai jau buvo pilnas dangus spindinčių žvaigždžių, ji buvo pasiruošusi grįžti namo.

— Turiu eiti, pasiges manęs, ačiū už obuolius, pasakysiu, kad vogiau, tada nieko nesakys.

— Ar ateisi rytoj, atnešiu ir vėl? — pasiūliau.

— Gerai, ateisiu.

Atostogos skubėjo. Įpusėjusi vasara žadėjo didelį derlių. Vakarais, niekam neįtariant, vis susitikinėjau su Aza. Visi kentėjo nuo smulkių vagysčių, tik mūsų niekas nelietė, nes aš vis vaginėjau, tai obuolius, tai šiaip kokį gardumyną ir nešiau į susitikimo vietą. Kartais ji atsinešusi kortas dėliojo ant margos skaros ir vis būrė mano likimą. Kai pasirodydavo danguje žvaigždės, ji man visas jas aiškino. Žvaigždynų pavadinimus žinojo visus zodiako ženklus. Ji buvo gimusi lapkrityje ir pasakojo man apie savo žvaigždyno paslaptis ir žmonių būdą. Ji žinojo daug pievos žolynų, vaistažolių. — Mes čigonai žinome daug gamtos paslapčių, kaip apsiginti nuo ligų, žiūrėk, ant mano kaklo koralų eilutė, tai labai gerai kaklui, taip mano senelė mokė mane, arba ta varinė apyrankė, tai nuo reumato, varis gydo ir turi trauką.

(Bus daugiau)

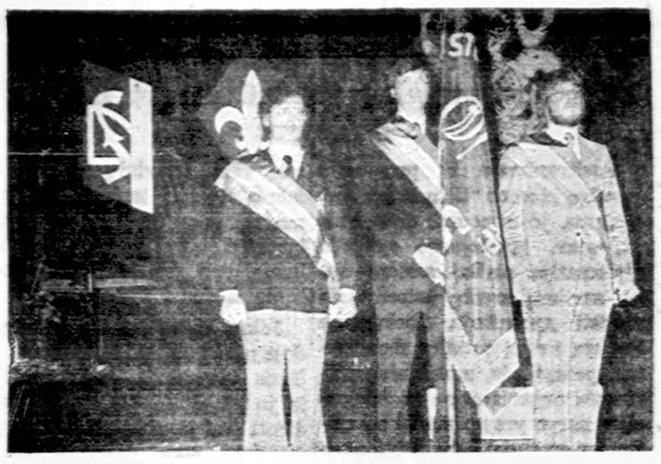

Korp! Vytis vėliava ir vėliavininkai auksinės sukakties minėjimo metu, Chicagoje. Iš k.: Algis Jasaitis, Arnoldas Končius ir Romas Remys.
Nuotr. A. Gulbinsko

DEZERTYRŲ PROBLEMA

J. VAIČELIONAS

Pirmojo ir antrojo pasaulinio karo metu Amerikos kariuomenės dezertyrų buvo mažai. Jų skaičius labai padidėjo, kai Amerika kariavo su komunistais Korėjoje ir Vietname. Į tuos karus Amerika pateko dėl to, kad ji antrojo pasaulinio karo metu nesusitvarkė su tais pačiais komunistais.

Amerikos karo dezertyrai daugiausia yra komunistinio nusistatymo amerikiečiai. Jie į kariuomenę nestojo arba dezertyravo iš jos eilių. Jie yra krašto nusikaltėliai, todėl jie pabėgo į kitus kraštus, kad nebūtų areštuoti ir nubausti. Normaliems krašto gyventojams dezertyro vardas labai negarbingas, bet komunistams — niekis, nes jie klauso ne savo krašto vyriausybės, o Maskvos. Dezertyravimą galima pateisinti, jei kraštas yra priešo okupuotas.

Dezertyrai padarė didelį nusikaltimą prieš savo krašto nuostatus ir prieš savo krašto draugus, kurie tame kare žuvo ar buvo sužeisti. Nusikalto jie ir prieš pastarųjų šeimas. Štai, vieno amerikiečio sūnus fronte žuvo, kitas buvo sužeistas, o kaimyno suaugę sūnūs tapo dezertyrais ir dabar gerai gyvena Kanadoje.

Įstatymai dezertyrams turėtų numatyti sunkesnes bausmes, nes įstatymų nevykdymas krašto gyventojus pastato į labai skirtingą padėtį: vieni kare žūna, o kiti lėbauja kaimyniniame krašte. Manoma, kad jei Amerikos vyriausybė į dezertyrų problemą žiūrės pro pirštus, sekančiame kare iš jos kariuomenės dezertyruos per 50 proc. karių. Kam fronte rizikuoti gyvybe, eikvoti sveikatą, jei dezertyrams yra geras gyvenimas. Kuo virs Amerikos kariuomenė ir jos jėga?

Amerikos dezertyrai nebėga į Sovietų Sąjungą, o pasirenka demokratiškus kraštus, kuriuose yra kairiųjų vyriausybės, kaip Kanadą, Švediją. Tų kraštų vyriausybės dezertyrus - nusikaltėlius priima be vizų, kai vizų reikalauja iš normalių imigrantų. Amerikos dezertyrų daugiausia atbėgo į Kanadą. Jų čia priskaitoma 40 - 50,000 (T. St. 1974.VII.17, 7 p.). Kai kurie iš jų čia jau kuriasi pastoviai, gaudami Kanados pilietybę, o dalis tikisi besąlyginės amnestijos ir grįžimo į savo kraštą.

Dezertyras David Lewis atbėgo į Kanadą "atgimti", o po tokio atgimimo jis laukė besąlyginės amnestijos, kad galėtų pirmuoju lėktuvu grįžti į New Yorką. Dezertyras A. Scala taip pat nesutinka priimti Kanados pilietybės, nes nebegalėsiąs protestuoti prieš Amerikos vyriausybę. Bet Kanadoje prieš Ameriką protestus reiškė ne tiek Amerikos piliečiai, kiek komunistai ir hipiai. Čia jų pilietybės niekas neklausė.

Amerikos gyventojai, ypač karo veteranai, nusistatę prieš dezertyrus. Vienas karo veteranas sako: "Mes grįžome iš Vietnamo, buvome paleisti į atsargą ir įstojome į karių veteranų organizaciją. Jei vyriausybė nebaustų dezertyrų ir jie galėtų sugrįžti iš Kanados ir įstoti į tą pačią veteranų organizaciją, nebūtų teisybės". Amerikos vyriausybė karo dezertyrams numato menką bausmę — pusantrų metų viešųjų darbų. Vienas Amerikos dezertyras grįžo į savo kraštą. Jis buvo nubaustas pusantrų metų kalėjimo. Po 9 mėnesių jis iš kalėjimo buvo paleistas ir vėl atvyko į Kanadą kaip "švarus" pilietis. Ar galima palyginti mirtį ar sunkų sužeidimą fronte su 9 mėnesiais kalėjimo, kur buvo pataisyta sveikata?

Amerikos kariuomenės dezertyras R. Anderson, kur nuo 1968 m. gyvena Kanadoje, 1974 m. rugpiūčio 24 d. norėjo slaptai nuvykti į JAV, bet pasienyje jis buvo sulaikytas. Jis mėgino pabėgti per sieną atgal, bet buvo pagautas už kelių metrų Kanados pusėje. Kanados vyriausybė Washingtone pareiškė protestą dėl jos suvereninių teisių pažeidimo (G. M. 1974.IX.2, 1 p.). Kanados vyriausybė gelbsti Amerikos karo dezertyrus. Kanados kariuomenėje tuo tarpu karo dezertyrų nėra, nes Kanada vengia užsilangažuoti kovai prieš komunizmą.

Kanados gyventojai taip pat nėra patenkinti amerikiečių dezertyrais. Anot vieno kanadiečio, "Amerikos šiukšlės sušluojamos į Kanadą". Jei tie amerikiečiai nebuvo ištikimi savo kraštui, kuris yra turtingiausias pasaulyje, kaip jie bus ištikimi naujam kraštui. Daug kanadiečių galvoja, kad, jei Kanadai tektų kariauti, tie Amerikos dezertyrai vėl dezertyruotų toliau. David Lewis virstų amžinuoju žydu ir keliautų iš krašto į kraštą, kad jam netektų atlikti sunkesnių pareigų gyvenamam kraštui.

Vienas amerikietis rašo: "Vieni Amerikos dezertyrai nori gauti amnestiją ir grįžti į savo kraštą, o kiti nori likti Kanadoje ir dirbti komitetui "Nepriklausoma Kanada". Ar kito krašto dezertyrų teisė nustatyti Kanados santvarką? Kai kurie tų dezertyrų, kurie dirba tame komitete, jau kalba apie nepriklausomą Kanadą. Tuo jie jau parodo, kad jie rausiasi po Kanados pamatais. Tai "atsilyginimas" Kanados liberalų vyriausybei, kuri tuos dezertyrus priėmė.

Kanadoje yra ir ktiokių atstovų iš Amerikos "armijos". Negras C. Westbrook iš Kalifornijos, atstovaująs Symbionese Liberation Army — SLA, Kanadoje pareiškė, kad jis yra SLA armijos vado maršalo Cinque (Donald De Freeze) draugas. Bet kiti sako, kad jis yra Kanadoje, nes SLA norėjo jį nužudyti, kad jis esąs agentas (T. St. 1974.IV.23.A.6). Toronte jis buvo susirinkime negrų kultūrinės draugijos, buvusių kalinių skyriaus. Jis čia nori suorganizuoti SLA branduolį. Ką veiktų tokia armija Kanadoje? Gal ir čia prasidėtų pasiturinčių žmonių grobimas ir jų terorizavimas.

BANDOMA SUŠALDYTI ELEKTROS ATSARGAS

B. JABLONSKIS

Netoli Batavijos Fermi atominė laboratorija rengiasi statyti elektros energijai sušaldyti sistemą. Ši sistema bus įrengta požeminėje patalpoje. Energija bus šaldoma dėžėse iki 4 laipsnių šalčio, kas atitinka mūsų naudojamam termometrui 450 laipsnių žemiau nulio. Ši temperatūra energiją sušaldys į akmenį.

Dr. Fred Mills Auroros "Beacon News" dienraščio bendradarbiui pareiškė, kad šiam reikalui prašoma 20 mil. dolerių, kurie būtų panaudoti bandomajai sistemai pastatyti. Pirmoji sistema bus maža. Jos patalpa teapims tik 50 apvalių pėdų skersmenį. Jei pinigai bus gauti greit, jos statyba ir įrengimai užtruks pusketvirtų metų.

Antroji sistema numatoma statyti maždaug futbolo aikštės dydžio. Šiai sistemai baterijas sutiko pastatyti Argonne laboratorija. Jų dydis užims minėtos aikštės plotą. Be to, su Wisconsino universiteto mokslininkų pagalba Batavijos laboratorija bandys pastatyti 500,000 dolerių vertės bandomąjį laidą, kuris, kaip ir energija, bus sušaldomas. Per tokį laidą tekėdama srovė neprarastų nė kiek energijos.

Laidas numatomas 500 yardų ilgio ir bus sujungtas su Commonwelth Edison tarpine stotimi, esančia arčiausiai sušaldytos srovės žiedo. Šis būdas elektros energiją padidintų dvigubai — nuo 400 bil. elektroninių vatų iki 1000 BEV.

Laidui sušaldyti bus naudojami skysto heliumo šaldytuvai, kurie per 5 metus patys padengtų jiems išleistus 500,000 dol. Baterijoms, magnetams ir laidui patalpos bus statomos požemyje akmens uoloje.

Mažoji sistema turėtų parūpinti kiekvieną valandą milijoną vatų. Bet Auroros miestui, turinčiam apie 80,000 gyventojų, ir įvairioms įmonėms aprūpinti reiktų 200 kartų didesnės sistemos.

Dabar generatorių teikiama srovė per dieną visai išsenka. Naktį tik pusė jos naudojama. Taigi sušaldyta elektros energija padėtų daugiau poreikių patenkinti.

Jei bus greit gauti pinigai ir viskas eis pagal planą, tai 1980 metais sušaldyta elektros energija bus jau naudojama. Šių projektų įvykdymas priklauso ne vien nuo pinigų ar mokslininkų pastangų, bet ir sušaldytų atomų metaluose, turinčiuose elektros energiją. Iš šių metalų padarytos špulės palengvintų elektros energiją pastoviai sandėliuoti. Bet jos irgi turi būti laikomos šaltai.

Projektų pasisekimas priklauso ne tik nuo metalų, bet ir metalų liedinio savybių. Tai vadinama "superconductivity", t. y. žinomų metalų ir metalų liedinio palankumas srovei rodo, kad net prie nulio temperatūros jie yra labai geri srovės laidininkai.

Dr. Mills mano, kad, sėkmingai panaudojus "superconductivity" techniką, 1980 m. bus galima elektros kainą žymiai sumažinti ir daugiau poreikių patenkinti.

Mokslininkai John Bardeen, Leon Cooper ir Robert Schrieffer 1972 m. gavo už fizikos išradimus Nobelio premijas. Jų išradimai šiandien tarnauja elektros energijai padidinti ir sušaldyti. Jau kuris laikas veikia Ludington, Mich., kitokia elektros energijai parūpinti sistema. Mylios ilgio ir tiek pat pločio ežerėlis naudojamas elektros energijai parūpinti. Ežerėlio vanduo kasdien leidžiamas per turbinas į žemiau esančias vandens balas. Per turbinas krisdamas vanduo varo elektrai gaminti generatorius. Šie savo ruožtu parūpina papildomos elektros. Per dieną vanduo teka žemyn, o naktį jis siurbiamas atgal į ežerėlį, kol pasiekia nustatytą vandens lygį.

ANČIŲ MĖSA — MAISTINGA

Norint nustatyti ančių mėsos biologinę vertę, buvo tirta, kiek joje yra: kalcio, fosforo, geležies, vario, mangano, molipdeno, kobalto. Mat, šie elementai žmogaus organizmui turi didelės reikšmės, nes jie dalyvauja medžiagų ir energijos apykaitos procesuose, įeina į vitaminų, fermentų, hormonų sudėtį. Tyrimai parodė, jog ančių mėsoje mineralinių medžiagų yra gan daug. Žmogus suvalgęs 250-300 gramų antienos, gauna baltymų, fosforo, geležies vienos paros normą.

ĮSIGYKITE DABAR!

Testamenta su legališkomis formomis bei afidavitais jau gaunami.

Tai nauja pagerinta laida.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

— Paruošė —

dipl. teis. Pranas Šulas

Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus, bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Gaunama "DRAUGE"

Kaina su Legališkomis Formomis — $3.50; be tų formų — $3.00.

Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.

ŠEIMA TAUTINĖJE BENDRUOMENĖJE

V. ČIŽIŪNAS

PLB Švietimo Tarybos leidinys, kuriame nagrinėjama šeimos įtaka vaikui bei jos vaidmuo, uždavinys ir svarba lietuviškai bendruomenei.

Pabaigoje nurodoma, kaip surašyti šeimos kroniką. Leidinys 95 psl. su kraujo giminystės ir svaininės giminystės rodyklėmis. Kaina 1.50 dol. Gaunama "Drauge".

Maža lietuviška dovana

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po $1.25, (reikia pridėti 5 centus mokesčių ir 25 centus už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street. Chicago, Ill. 60629.

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gerų prekių didelis pasirinkimas Automobiliai, šaldytuvai, televizijos, doleriai certifikatai, maistas, akordeonai
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
TELEF. — WA 5-2787.

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas.
Įvairių atstumų
323 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1833

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

KAI NORITE ŠEDEVRŲ

4½ kamb. 16 metų mūras ir garažas. Našlė atiduoda už $15,000.00
2 butų mūras ir 3 kamb. basemente. Garažas. Arti ofiso $28,500.00.
2 butų, 18 metų mūr. Tviska iš lauko ir viduj. Arti Maria H. S. $34,000.
3 butų "octogon" originalas. Modern viduj. 3 auto garažas. Gražiam Marquette Pke. $46,500.
2 butų mūr. Naujį 2 gazo šildymai. Garažas. Arti mūsų. Bus laisvas už $32,000.
2 butų mūras — 2 po 5 kamb. atskiri šildymai. Prie Parko. $26,000.
10 butų mūr. 2 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aliumin. langai, 60 p. lotas. Arti mūsų. $77,000.
Medinis apkaltas 2 butų švarus namas Naujas gazo šildymas. 50 p. lotas. Garažas. Marquette Pke. $13,500.
Didelis 5 kamb. octogon, mūras. Kabinetų virtuvė, naujas gazo šildymas. Garažas. Prie "Paramos". $22,5500.
3 butų mūr. ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno. Tik $30,000.

VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

NEPRALEISKITE PROGOS

Didelis bungalow gimininigom šeimom gyventi. 1-me aukšte didelis salionas, valgomasis, virtuvė, 3 mieg. k., plius pilna vona rūsy. 2-me aukšte salionas, valgomasis, 2 mieg., pilna vonta. 2 maš. garažas. Dėl daugiau inform. skambinkite 424-0400.

SUBURBAN TOWNE & COUNTRY REAL ESTATE, 5757 W. 95 St., Oak Lawn, Ill. Tuojau galima užimti. Truputį virš $20.000.

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., 778-2233

ŠIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
Tvarkingai patarnauja visais Real Estate reikalais. Be to čia veikia Notariatas, daromi ir liudijimai, vertimai, užpildomi pilietybės pareiškimai ir įvairūs blankai.
4259 So. Maplewood, CL 4-7450

MISCELLANEOUS

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"

Radijo Valanda jau 30 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams. Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. p. p., iš WEVD Stoties New Yorke (1330 kil. AM ir 98.9 meg FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas.
1467 Force Dr.
Mountainside N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)

Kviečiame taip pat klausytis Lietuviškų Kultūrinių Valandų anglų kalba, iš Sėton Hall Universiteto radijo stoties. (New Jersey WSOU) (89.5 meg. FM) Pirmad. 7:30-8:30 val. vak. (Vadovauja prof. J. Stukas).

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas. Tel. 651-9625 ar 778-0838

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. YA 7-5980

MOVING
SERANAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TEL. — WA 5-8063

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau ir alyvinius perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYS — 447-8806

REAL ESTATE

Savininkas parduoda 4 kamb. senesnį namą. Reikalinga taisyti. Arti mokyklos ir susisiekimo. Brighton Pke. $7,500. Duos paskolą. 737-9479

42 ir Campbell. 5 kamb. medinis, pilnas beismentas. Karštu vand. apšild. 2 maš. garažas. Žemi taksai. Kaina $15,900.
70th & Artesian, 3-jų miegamųjų, mūrinis. Naujas gazo šildymas. Garažas. Tik $18,500.
68th ir Artesian — 5 butų mūr., garažas ir medinis 4 kamb. namas prie gatvelės, viskas už $45,900.
40th ir Albany, 2 butų, mūr. Garažas. 4 kamb. medinis namas prie šono. Prašo $32,000.
57th ir Mozart St. 3-jų butų mūr. bungalow. $430.00 mėn. pajamų. Tik $26.500.00.
127-ta ir Archer — parduodama 10 akrų žemės. Prašo $7,900 už akrą.
71 ir Maplewood. 4 miegamų mūras, 2 maš. garažas. $19,900.
67 ir Lawndale. Liuksusinis 3 miegamų, 15 metų senumo mūras. $38,500.
70 ir Fairfield. 3 apartmentų mūras. 18 metų senumo. $43,500.
44 ir Talman. 2-jų butų po 3 miegamus mūrinis. $33,900.
65 ir Rockwell. Mūrinis, 2 po 6 kamb. $29,900.

DRAUDIMAI — INSURANCE
Namų pirkimas bei pardavimas
Butų nuomavimas
Namų, mašinų, sveikatos ir gyvybės

BUD'S REALTY
BALYS BUDRAITIS
4369 So. Archer Avenue
Tel. — 254-5551

MISCELANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5162

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos Radijai
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ar perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

GĖLĖS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834
Vestuvėms, banketams, laidotuvėms ir kitokioms progoms

VYRAI IR MOTERYS

FRATERNAL INSURANCE SOCIETY
NEEDS
Full Time Director of Sales.
Full Time and Part Time Agents
MEN OR WOMEN
for Chicago Archdiocesan Area
Good Salary — Plus Commission and Fringe Benefits
Write or Call
Florence Welch, President
NATIONAL CATHOLIC SOCIETY OF FORESTERS
50 E. Van Buren — Tel. 939-5750

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi dien. "Draugo".

HELP WANTED — MOTERYS

LIVE-IN HOUSEKEEPER

As part of family — light cooking for elderly couple. No children, no pets. Private room & bath. Good home, top salary. References and some English necessary.

TEL — 529-5081

Several young women

TO LEARN HAND WEAVING ON DAMAGED GARMENTS

Paid while learning.

ADAMS WEAVING CO.

320 W. Ohio St., Chicago

RELIABLE LIVE-IN HOUSEKEEPER

One 3 yr. old girl. Own room, T.V. Good salary & home for right person. References. Excellent transportation. Chgo. — North Side. English necessary. 465-7996

TYPIST

International Management Consulting Firm seeking typist with excellent skills for their presentation center. Pleasant working conditions in newly decorated offices located one block from Northwestern Station. Convenient to other public transportation and parking facilities.

Call — 346 - 5901

HELP WANTED — VYRAI

TOOL MAKER MACHINIST

to build special tooling & experimental machines, 1 man shop, interesting work. Manufacturer of model aeroplanes and toys. — Opportunity for top notch man. Many company benefits.

TOP FLITE MODELS
2635 So. Wabash, Chicago
Mr. Axelrod — 842-3388

MAINTENANCE MECHANIC

Experienced on bakery machinery. Permanent position. Union wages plus benefits. Must be willing to work nights.

Tel. — 261 - 6000

MAINTENANCE AND WAREHOUSE MAN WOMEN ORDER TAKERS

Good working conditions, liberal starting salary, excellent co. benefits.

Apply in person between 1 and 6 P. M.

BANTAM BOOKS, INC.
414 East Golf Rd., Des Plaines, Ill.
Ask for Mr. Schmitt

MECHANIC

Material handing dealer needs exp. lift truck mechanic. Full company benefits. For interview, please call Ken Hubbard. 569-2020

MIDWEST INDUSTRIAL TRUCKS, INC.
1901 Landmeier Rd., Elk Grove, Ill.
An equal opportunity employer

OPPORTUNITY!!

Mechanically Inclined Individual for Commerical Chain Production. Co. Paid Benefits, Hospitalization.

BYRON CHAIN DIVISION
Turner & Seymour Mfg. Co.
9301 Byron St., Schiller Park
TEL. 678-6525

SHIPPING & RECEIVING CLERK FOR PARTS DEPARTMENT

Full Co. Benefits. For interview please call Ken Hubbard.
MIDWEST INDUSTRIAL TRUCKS INC.
1901 Landmeier Rd.
ELK GROVE VILLAGE, ILL.
Tel. 569-2020
An Equal Opportunity Employer

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Ci skelbimų kainos visiems prieinamos.

HELP WANTED — VYRAI

I. D. Grinders. Cylindrical Grinders

Men with experience to set & run any of the above days or nights. Good pay. Health insurance, profit sharing.

Apply:

PRODUCTION GRINDING

3000 S. Kilbourn, Chicago, Illinois. Tel. — 247-8972

BENDRAVIMAS RADIJO IR TELEVIZIJOS PROGRAMOSE

Visam laisvam pasauly, kur tik daugiau lietuvių gyvena, turi ne tik savo organizacijas, bet ir radijo programas. Iki šiol buvo vienintelė Lietuvių Televizija Chicagoje, bet dabar jau atsirado Toronte, norima turėti New Yorke. Kituose kraštuose radijos programos po valandą ir pusę, o Amerikoje yra kasdieniniņ, ypač Chicagoje. Nenoriu čia minėti kur jos yra, nes kiekviename "Lietuvių Dienų" žurnale skelbiama vieta, laikas, vardai ir kas jas veda, kiek ilgumo, kokios bangos.

Daugumas radijo ir televizijos programų verčiasi lietuvių aukomis, išskyrus, gal Lietuvių Radijo forumą, kuris vedamas A. M. Rudžių Chicagoje savo lėšomis. Margutis Chicagoje turi savo leidėjų tarybą, kur keli sudėję tam tikrą sumą pinigų į kapitalą, užtikrina jo leidimą, be to, dar remiamas žmonių, o Sophie Barcus jau asmeninio pobūdžio, leidžia Aldona Daukus-Barcutė. Detroite leidžia LB, Brocktone Laisvės Varpas Viščinio ir t. t. Lietuviškos visuomenės parama visiems reikalinga, o ypač Lietuvių televizijai, kurios sąmata metams yra per 25 tūks. dol. LTV yra rėmėjų organizacija, aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

Programos vedėjams yra didelė problema, kur rasti talentus, kaip suruošti minėjimus. Sunku rasti vis naujų talentų ypač Lietuvių Televizijoj. Kaip patirta per 8 metų veiklą, daugumą vis reikia maldauti, prižada, paskui atsisako. LTV valdyba neturi stiprios programų rengimo komisijos. Lėšų maža, kad susukus daugiau filmų. O kalbant apie radijo programas, jų parengimas yra skirtingas, nes turime daugybę gerų ir nekokių lietuviškų plokštelių, galima lengvai įrašyti į juosteles įvairias kalbas, iškilmes, šventes, paskaitas ir kt. Tačiau labai yra gerai, kad įsikuria talkininkų būreliai, pav. kaip Pelkių Žiburėlio, Jaunimo ir religinės valandos, kai kalba daktarai, advokatai, kunigai, organizacijų atstovai, duodami patarimai. Bet reikia, kad į LTV ar radijų programas ateitų daugiau savanorių, ypač jaunimo. Leidėjai nėra tokie turtingi apmokėti dideles sumas talentui, bet pavyz. LTV kiek gali jam skiria. Žinau ir radijo leidėjai apmoka, rengiant koncertus, šventes, piknikus. Kaip kas išgali. Lietuviškos visuomenės bendravimas, padėjimas yra būtinas, nes juk labai yra nuobodu ir ilgu be savo ne tik spausdinto žodžio, bet ir oro bangomis ateinančio lietuviško žodžio, dainos, muzikos, pranešimų, be žinios, kur lietuvis verkia ir užgęsta, kur laimi ir kuriasi. Daugumas radijo ir LTV rėmėjų yra prekybininkai, šiaip nesigailį savo cento paaukoti. Programos prašo tik pas prekybininkus lankytis ir ko reikia įsigyti. Mes žinome, yra lietuvių ir kitataučių rėmėjų, todėl pakluskime radijo ir LTV vedėjų prašymui. Mūsų programas, ypač Chicagoje remia lietuviai žydai W. A. Lewis, Burnštein, Saigan, seniau rėmė Moris B. Sacks, remia mūsų bankai, nes mes nešame į juos santaupas. Tokiu būdu ranka ranką plauna. Todėl, norėdami palaikyti radijo ir LTV programas, visokiais būdais jas remkime.

Bal. Brazdžionis

Lietuvių tautodailė Baltimorės miesto parodoj. Iš kairės: K. Česonienė, E. Okienė ir S. Medelienė. Nuotr. K. Česonio

LAIŠKAI DRAUGUI

DĖL LIETUVIŲ KONGRESO

Leiskite man atvirai ir sausai pareikšti savo nuomonę ir susidariusį įspūdį apie įvykusį Lietuvių kongresą, rengtą ALT.

Negalėdamas tame kongrese dalyvauti, stengiausi bent spaudoje sekti kongreso eigą, o svarbiausia — sužinoti ALT atliktus darbus per paskutiniuosius metus ir ateities veiklos planus. Bet, deja, apsivyliau. Iš protokolinių kongreso eigos aprašymų nematyti nei didžių darbų, nei ateičiai planų ar kokių reikš mingesnių reformų, kas turėtų būti būdinga kongresams. Tad nebarkite manęs, jei aš iš to pasidariau išvadą, kad politiniais ar kultūriniais kongresais noras tik kažin ką demonstruoti, susirinkusius pasveikinti ir pasisveikinti, paklausyti liaupsinančių kalbų ir paskui puošniame viešbutyje pasivaišinti yra panašu, kaip iš tuščio į tuščią indą pilstymas. Ar tuo pasiekiame kokių nors rimtesnių tikslų, kurių laukia mūsų visuomenė, ypač iš didžiųjų organizacijų ar veiksnių. Suprantama, kad tokiuose kongresuose geriausiai jaučiasi pensininkai, kurie jau gyvena tik praeities atsiminimais, bet nebepajėgia kūrybingai galvoti, planuoti ar vadovauti besikeičiančiose gyvenimo sąlygose. Apie tokią gerą savijautą kongrese kai kurie iš jų net viešai pasisakė sveikinimo žodyje.

Kongrese nebuvo priimtos jokios rezoliucijos. Gal ir gerai, nes jos yra nusibodusios, savo tuščiažodžiavimu niekam nebedaro įspūdžio, kai joms nėra vykdytojų.

Nelabai gerą įspūdį padarė, kad oficialiai kongreso nesveikino nei PLB, nei JAV LB krašto valdyba. O gal raštu sveikino, tik niekas neperskaitė. Tačiau iš to nereikėtų daryti didelių išvadų ir ieškoti naujų piktų sėklų.

Kad ALT ir JAV LB nenoriai sveikinasi, tai tam matyti yra priežasčių, kurias reikia pašalinti vadovaujantis protingais motyvais, ieškant visų veiksnių bendradarbiavimo Lietuvos laisvės labui. Sėkmingas bendradarbiavimas be susitarimo ir geros valios neįmanomas bet kurioje darbo srityje.

Skaitant spaudą, iš kongreso reziumuotų išvadų paaiškėjo, kad LB talka išeivijos politinėje veikloje gali būti reikalinga su sąlyga, kad čia pirmaujantį žodį turėtų ALT, o LB — kultūros ir švietimo srityje. Toks griežtas sąlyginis ir nedemokratiškas nusistatymas — LB atstūmimas neartina vienų su kitais ir neugdo tautinio solidarumo, o silpnina lietuvių tautos gelbėjimo pastangas ir mažina pasitikėjimą mūsų veiksniais. Man atrodo, kad čia yra reikalinga realios padėties supratimas ir įvertinimas. Visiem yra žinoma, kad nei ALT, nei jo gražiai suorganizuotas ir surežisuotas kongresas neatstovauja visos Amerikos lietuvių išeivijos, bet tik dalį — kai kurias organizacijas. Mūsų sustingimas ir užkietėjimas partinėse veiksnių struktūrose yra nenaudingas ir nepateisinamas reiškinys, nes čia partijos neturi ateities ir patrauklumo jaunesniajai kartai. Tai kuo būtų galima pateisinti ALT grupių norą pirmauti ir vadovauti politinėje veikloje, nedraugiškai atstumiant veikliąsias LB jėgas, taip reikalingas netolimoje ateityje.

Lietuvių charta yra lietuvių išeivijos konstitucija — pagrindas visai lietuviškai veiklai. Tad jos rėmuose ir tautinio solidarumo dvasioje mes turime veikti, derinti, rikiuoti mūsų visas politines ir kultūrines pastangas, vengiant neprasmingo jėgų eikvojimo savitarpinei kovai ir intrigoms, kylančioms iš nepažaboto pavydo, neapykantos ir fanatizmo. Mes, lietuviai, kaip etninė grupė, patys neturime susinaikinti dėl kai kurių neigiamų savo būdo ypatybių, nes esame reikalingi budinti pasaulio sąžinę ir kovoti, kad lietuvių tauta nebūtų palaidota visiems amžiams sovietiniame tautų kapinyne.

Jus gerbiąs J. Navakas

— Šimtui gramų medaus pagaminti bitės turi aplankyti apie milijoną žiedų ir atnešti 12 tūkstančių nektaro porcijų.

UTOPIŠKOS PRANAŠYSTĖS

Antrojo pasaulinio karo metu buvo skleidžiamos įvairios pranašystės. Esą, vokiečiai frontuose iš lėktuvų paleis bakterijas, bus apkrečiami laukai, įvardindavo net ištisą eilę ligų, kurios bus vartojamos priešui naikinti ir t. t.

Olandijos universiteto prof. Peters parašė įdomų straipsnį bakteriologinio karo klausimu, plačiau informuodamas, pažymėjo, kad iš tų visų fantazijų specialistai bakteriologai gali tik pasijuokti. Girdi, bakterijos gali būti vartojamos tik kaip psichologinis momentas, įbauginti priešo karius ir gyventojus. Ypačiai isteriškai apie bakteriologinį karą rašė prancūzų spauda, tvirtindama, kad Hitleris intensyviai ruošiasi tokiam karui. Ne mažiau diskutavo tuo klausimu ir italai, pamiršdami, kad jokioj kultūringoje tautoje toks karas neįmanomas, nes jei būtų rasta ligų bakterijų, tai būtų randami ir būdai jom naikinti.

Vienas anglų rašytojas yra parašęs romaną, kaip caro laikų rusų Z. mokslininkas iš Londono bakteriologinio instituto pavogė choleros bakterijas, kurios buvo išaugintos karo reikalam. Pakako to, kad po savaitės visur plačiai kalbėjo apie tą baisų skandalą, bakterijų išvogimą, kaip apie tikrą dalyką.

Tie, kurie daugiau nusimanė apie bakteriologiją — šypsojosi. Tokios vagystės neįmanomos.

Mškns.

Žemės Ūkio akademijos 50-ties metų minėjimo vakarienėj, po ilgų nesimatymo metų, vėl susitikę 7 draugai - agronomai, sulėkę iš Brazilijos, Kanados ir Chicagos. Pirmoj eilėj: Stasys Juozapavičius, Aleksas Boguslauskas, Vacys Vaitkevičius ir Antanas Baltrušaitis. Antroj eilėj: (iš kairės) Aleksas Šeštokas, Adolfas Ruibys ir Stasys Janušauskas. Nuotr. Sofijos Beliūnienės

ŠNIPAI AMERIKOJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

riausybė atkreips dėmesį ir FBI direktoriaus prašymą išpildys, sunku pasakyti. Politikai savo policijos žmonių, ypač FBI agentų, po Watergate skandalo, labiau bijo, negu svetimų agentų, nes jie jų neliečia, tik stengiasi surinkti krašto jiems reikiamas paslaptis. FBI direktoriaus įspėjimas dėl svetimų kraštų agentų antplūdžio turėtų pabudinti Amerikos visuomenę ir politikus iš miego, turėtų paskatinti stoti su jais į kovą prieš nepageidaujamus svečius — Sovietų šnipus.

GROBUONIAI ĄSOTĖLIAI

Įdomus augalas ąsotėlis. Šie augalai kimba prie medžių kamienų, vyniojasi aplink juos, įlipdami į pačią viršūnę. Ąsotlapių lapai ištižę plonais siūleliais, kurių galai baigiasi puikiai žaliais ąsotėliais. Ąsotėlio dugno gale yra skaidrių sulčių. Vabzdžiai mėgsta visur landyti, smaguriauti. Jie nemato, kad ąsotėlis viduj yra visai lygus, tartum vaškuotas. Neatsargūs svečiai sulenda į vidų ir nuskęsta nuodingose sultyse, kurios sutirpdo jų kūnelį. Ąsotėlių dugnuose visada esti negyvų vabalėlių, drugių, skruzdžių ir kitokių vabzdžių liekanų.

A. † A.
DR. EMILIJAI PAULAUSKIENEI
Sovietų Sąjungoj mirus, jos seserį DR. JULIJĄ MONSTAVIČIENĘ giliai užjaučiame ir kartu liūdime.
Sofija Oželienė
Janina ir Pranas Žitkai

A. † A. KONSTANTINUI ŠČASTNAI
mirus,
jo žmonai ONAI, dukrai ELENAI WASILEWSKI ir vyrui MEČISLOVUI, anūkams EGLEI ir ĄŽUOLUI bei kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.
Julija ir Juozas Račevičiai
Nijolė Račevičienė
Birutė ir Kazys Čepaičiai
Ona ir Vytas Juodišiai
Danutė ir Eugenijus Jankai

RINKTINĖS KNYGOS JAUNIMUI

SENASIS KAREIVIS MATATUTIS
Jurgio Jankaus pasaka — apysaka mūsų liaudies pasakų motyvais apie įdomų žemaitį Matatutį ir jo daugybę nuotykių kariaujant už svetimą karalių ir paskui tą patį karalių mokinant karaliauti. Apie 240 psl., kietuose apdaruose, kaina $3.00.

Puiki ir nepaprastai įdomi norvego Thor Heyerdahl nuotykių knyga iš ekspedicijos plaustu per Ramųjį vandenyną, siekiant išaiškinti Ramiojo vandenyno salų paslaptis. Iliustruota 414 psl. kaina $3.75.

GRIMŲ PASAKOS
Liudo Dovydėno apysaka apie du berniukus, su šienpiūviais išvykusius į tolimų miškų lankas, ir jų įdomius nuotykius vasaros naktimis. Iliustruota. 70 psl., kaina $3.00.

RYTŲ PASAKOS
Įdomių ir nuotykingų Vinco Krėvės pasakų knyga mokyklinio amžiaus jaunimui iš Rytų kraštų tautosakos ir mitologijos. 220 psl. kaina $2.50.

JŪRININKO SINDBADO NUOTYKIAI
Puikios ir įdomios arabų pasakos, parinktos iš garsiosios "Tūkstantis ir viena naktis" ir vaizduojančios pasakų jūrininko Sindbado nuotykius paslaptingose ir nepaprastuose kraštuose. Didelis formatas, 112 psl., kaina $2.00.

KAS BUS, KAS NEBUS, BET ŽEMAITIS NEPRAŽUS
Balio Sruogos istorinė apysaka apie žemaitį berniuką, kuris 1812 metais iš Viekšnių į Kauną atsikraustė ir čia Napoleoną besikeliantį per Nemuną, regėjo ir kas iš visų tų nuotykių iš jo. Iliustruota. Virš 200 psl., kaina $2.50.

NAKTYS KARALIŠKIUOSE
Brolių Grimų pasakų rinkinys, kuriame ir Pelenė, ir Sniego Senė, Snieguolė ir kitos gražiausios ir populiariausios pasakos mūsų mažiesiems. Nauji pasakų vertimai, daug iliustracijų. Didelis formatas, 160 psl., kaina 3.00.

Visos šios knygos yra vertingos ir reikalingos jūsų vaikų bibliotekoje, ir jas visas galima gauti DRAUGE.

Illinois gyventojai prie knygos kainos turi pridėti 5 proc mokesčiams

A. † A. BRONIUI RAZIŪNUI mirus,
jo žmonai p. EMILIJAI RAZIŪNIENEI, sūnui VYTAUTUI RAZIŪNUI su šeima, dukteriai ALDONAI MIŠKINIENEI su šeima ir kitiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.
Vladas Keiba
Vita Radžiuvienė su šeima

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA
Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?
Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdydami lietuvišką knygą.
Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.
Rašykite tuojau:
Lietuviškos Knygos Klubui
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
pridėdami $5.00 įstojamo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.
Klubas siunčia savo nariams informacijas apie išleidžiamas knygas.
LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Laidotuvių . Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
3945 SOUTH WESTERN AVENUE
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
TRYS MODERNIOS KOPPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
—TEVAS IR SŪNUS—
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. — Telef. GRovehill 6-2345-4
1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIONAS
4918 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3334 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1444 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008

APLINK MUS

× **"Chicago Sun Times"** dienraštis praėjusio šeštadienio laidoje įsidėjo ilgesnį straipsnį apie vysk. P. Marcinkų, kilusi iš Cicero. Straipsnyje, "Cicero man Vatican banker" aprašoma vysk. Marcinkaus darbas Vatikane, primenama, kad jis yra lietuvio imigranto sūnus.

× **Muz. A. ir O. Mikulskiai** iš Clevelando buvo atvykę į šaulių šventę ir dalyvavo iškilmėse. Pusbrolio J. Jurevičiaus lydimi, svečiai aplankė Draugo redakciją ir pasikalbėjo spaudos, Čiurlionio ansamblio rengiamo koncerto ateinančių metų vasario mėn. Chicagoje ir kitais lietuviškais reikalais.

× **Tautybių dienos** įvyks Chicagoje Navy Pier lapkričio 2-3 dienomis. Šeštadienį bus atvira nuo 11 val. r. ligi 9 val. v., sekmadienį nuo 11 v. r. ligi 7 v. vak. Įėjimas nemokamas. Bus atstovauta 45 tautybėm, tarp jų ir lietuviam. Šiemetinė parodos karalaitė yra Rūta Nainytė, kurią miesto salėje vainikavo meras Richard Daley.

× **LDK Birutės d-ja** Chicagos sk. valdyba lapkričio 3 d. kviečia visas birutininkes atsilankyti į visuotinį susirinkimą. 10 val. r. tėvų jėzuitų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios už mirusias birutininkes ir jų šeimas. Po Mišių susirinkimas 203 kamb. Po susirinkimo kavutė Jaunimo centro kavinėj. Visos birutininkės su šeimomis kviečiamos dalyvauti.

× **Kleopatra Buinevičienė** mokytojauja Lemonto Maironio lituanistinėje mokykloje jau nuo 1969 metų. Šiais metais ji moko 3-čią skyrių. Buinevičienė lankė Rochester Institute of Technology ir Chicago Art institutą.

× **Lapkričio 2, 9, 16 ir 23** dienomis, šeštadieniais, nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų, Lemonto lituanistinės mokyklos patalpose bus platinamos "Draugo" ir kitų leidyklų išleistos lietuviškos knygos, renkamos "Draugo" ir kitų liet. laikraščių prenumeratos. Lemontiškiai kviečiami paremti lietuvišką spaudą. LB krašto valdybos pirmininko J. Gailos paskelbtą spaudos vajų vykdo LB Lemonto apylinkės valdyba, vajų tvarko valdybos narys stud. Romas Kronas Jr.

× **LB Brighton Parko** apylinkė yra labai bendruomeniška ir veikli Vidurio Vakarų apygardoje. Praėjusiais metais vien tik solidarumo įnašų buvo surinkta 1,133 dol. Apylinkė ruošia minėjimus, parengimus, į visokius darbus įtraukia jaunimą, leidžia biuletenį. Apylinkei vadovauja darbštus pirmininkas Juozas Šlajus, kuris taip pat yra ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos sekretorius.

× **TERROS PREKYBOJE,** 3235-3237 West 63rd Street, Čikagoje, kiekvienai dovanų progai, kiekvienam namų išpuošimo reikalui — rinktiniausias europėjinis kristalas, porcelanas, dekoratyvinis ir stalo sidabras, puošnios grindų vazos, medžio inkrustacijos ir paveikslai, porcelano ir medžio figūros ir daugybė kitų daiktų, surinktų Vakarų Europoje. Taip pat visada dideli gintaro, aukso ir kitų papuošalų rinkiniai. (sk.)

× **III JAV ir Kanados Teatro Festivalis** yra dedikuojamas 30 metų išeivijos sukakčiai atžymėti. Prie jo pasisekimo prisidėkime visi. Iškilusios kainos reikalauja didelių išlaidų, o bilietų kainos paliktos tos pačios kaip prieš 3 metus. Paremkite aukomis — visų prašome. Aukas siųskite šiuo adresu: **III Teatro Festivalis, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.** Rengėjas — **Lietuvių Bendruomenė. (pr.)**

× **Kompozitorė Giedra Gudauskienė ir pianistė Raimonda Apeikytė** spalio 25 d. aplankė Draugo redakciją, administraciją ir spaustuvę, susipažindamos su spaudos darbais. Po sėkmingo G. Gudauskienės kūrinių koncerto, įvykusio spalio 20 d., viešnios iš Los Angeles dar aplankė savo artimuosius, pažįstamus ir lietuviškas institucijas.

× **Juozas Kapačinskas** išleido knygą "Išeivio dalia", kurioje smulkmeniškai aprašo savo įsikūrimo metus ir tolimesnį gyvenimą Chicagoje. Knyga gana įdomi. Gaunama "Drauge", kaina 7 dol.

× **Ford City,** 7601 So. Cicero ave., lapkričio mėnesį bus demonstruojama lietuviškų kalėdinių papuošalų gamyba. Vyks lapkričio mėnesio antradieniais 5, 12, 19 ir 26 d. nuo 7:30 iki 9 val. vak. Dėstys Bernice Kasarski, Helen Pius ir Lucille Vesota. Registruotis Ford City Shopping plazos raštinėje.

× **Dail. M. Šileikio** meno darbų paroda ruošiama Balzeko lietuvių kultūros muziejuje lapkričio 17-23 d.

Chicagos Jaunimo centre komp. G. Gudauskienės kūrinių koncerte susitikę dr. Al. Labokienė, dr. G. Balukas ir dail. M. Ambrozaitienė. Nuotr. A. Gulbinsko

× **LB Gage Parko apylinkės** ribose yra Jaunimo centras, todėl šioje apylinkėje kiekvieną savaitgalį ir beveik kiekvieną dieną vyksta įvairūs kultūriniai bei kitokie parengimai. Apylinkei rūpestingai pirmininkauja Izabelė Stončienė.

× **"Draugo"** kalėdiniai atvirukai tuoj pradedami siuntinėti. Tuzinas atvirukų su lietuviškais įrašais kainuoja 1.50 dol.

× **LB Kultūros tarybos egzekutyvinio** skyriaus nariai aktyviai įsijungė į III Teatro festivalio paruošiamuosius darbus: M. Grėbliūnienė — vadovauja Žymenų banketo vaišėms, J. Jasaitis — kvietimų platinimo vadovas, A. Kareiva rūpinasi baru ir gėrimais, A. Bagdonas — techniškų reikalų tvarkytojas. III Teatro festivalis prasideda lapkričio 27 d., 8 v. v. ir baigsis gruodžio 1 d. režisierių ir aktorių pagerbimu.

× **Inž. Juozas Ardys** dėsto geografiją Lemonto Maironio aukštesniojoj lituanistinėj mok. J. Ardys gyvena Bloomingtone, Ill. Jis anksčiau yra mokytojavęs Hartfordo lituanistinėje mokykloje ir Philadelphijos V. Krėvės vardo lituanistinėje mokykloje. Ardys yra darbštus bendruomenininkas, LB tarybos narys ir tos tarybos politinių reikalų komisijos pirmininkas.

Ford City, Chicagoje, prekybos centre lapkričio mėnesį vyks kursai, kaip daryti lietuviškus papuošalus. Čia matyti kursų dėstytojos: Lucille Vesota, Bernice Kasarski, Helen Pius ir priekyje Eleanor Zapolis.

Los Angeles sendraugiai, studentai ir moksleiviai ateitininkai kartu su savo tėveliais.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Indrė Damušytė,** Marija Jankauskienė ir Janina Radvilaitė Udrienė, Detroito ateitininkų moksleivių globėjos, sėkmingai pravedė rudeninį at-kų šeimos pobūvį spalio 13 d. Kultūros centre. Jaunučiai, jauniai ir moksleiviai pasirodė su gražiai paruoštomis meninėmis programomis. Kun. Alfonsas Babonas skaitė įdomią paskaitą. Dalyvavo sendraugiai ir at-kų tėveliai, apie 120 asmenų.

— **Kun. Hermanas Šulcas** iš Brazilijos, salezietis, spalio 15 d., 33-ms moterims atlaikė Detroite lietuviškai rekolekcijas. Kalbėjo apie meną surasti savy dieviškus pradus, pamilti Šv. Raštą ir kasdien su juo nesiskirti. Rekolekcijas jau aštuonioliktas iš eilės organizuoja 54-os Moterų Sąjungos kuopos vardu Elzbieta Paurazienė.

— **Algis J. Rugienius** yra Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos komiteto pirmininkas. Kiti komiteto nariai: Algis Rudis, Narimantas Udrys, Stasys Erlingis, Mykolas Vale, Marija Kasevičienė, Benediktas Neverauskas, Magdelena Smailienė, Vanda Majauskienė ir Jonas Marcišauskas.

BRAZILIJOJE

— **Sao Paulo lietuvių kunigų** susirinkime spalio 7 nutarta išleisti 1972 ir 1973 metų knygutes "Žmogaus teisių pažeidimas Lietuvoje" portugalų kalba. Pastaroji jau išversta. Kunigai tarėsi apie religinės šalpos ir kitus reikalus, nutarė 1976 metų — Brazilijon didžiosios lietuvių imigracijos penkiasdešimtmečio proga — pastatyti lietuvišką kryžių svarbiausioje krašto šventovėje Aparecida do Norte. Susirinkimui vadovavo Brazilijos ir P. Amerikos lietuvių kunigų vienybės pirm. kun. Pranas Gavėnas.

— **Šv. Juozapo Vyrų brolija** Vila Zelinos jaunimo namuose rugsėjo 15 surengė spaudos balių jau dvyliktą kartą savaitraščiui "Mūsų Lietuvai" paremti. Daugiau kaip 200 dalyvių paliko apie 1,400 kruzeirų (200 dol.) pelną, surinktas 27 garbės leidėjų sąrašas, kurie paaukoja 250 kr. vienam numeriui išleisti. Parengime platintos lietuviškos knygos ir plokštelės.

— **Vaikų chorą Vila Zelinos** parapijoje suorganizavo kun. Stasys Šileika, kuris talkina klebonui kun. J. Šeškevičiui.

— **Lietuvių Katalikų Bendruomenės,** Šv. Juozapo parapijos nuosavybės savininkės, rinkimuose rugsėjo 22 laimėjo sąrašas, vadovaujamas dabartinio klebono kun. J. Šeškevičiaus. Balsuotojų 76-46 dauguma išrinkti vicepirm. Albertas Magila, sekr. Angelina Tatarūnienė ir kun. St. Šileika, ižd. Stasys Mažeika ir Aleksandras Vinkšnaitis, turtų globėjas Petras Šimonis, nariai Angelika Trūbienė ir Petras Bareišis, revizijos komisijon Kazimieras Rimkevičius, Aldona Bareišienė ir Emilija Bendoraitienė.

VOKIETIJOJ

— **Herta Motgabienė,** sulaukusi pensijos amžiaus, pasitraukė iš Vasario 16 gimnazijos. Dirbo nuo jos įsikūrimo 1951 Diepholce. 1954 atkėlus gimnaziją Huettenfeldan, ji visą laiką iki išėjimo pensijon buvo mergaičių bendrabučio vedėjos pavaduotoja ir rankdarbių mokytoja. Mokytojos darbą pradėjo Rothenburgo stovyklos progimnazijoje 1949 m. Tokiu būdu Motgabienė mokė ir auklėjo 25 metus daugybę mokinių (ypač mergaičių).

AUSTRALIJOJE

— **Latbroke Valley** kolonijos lietuviai buvo susirinkę ir turėjo pamaldas, kurias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. Pranas Dauknys. Po pamaldų buvo suruošta kavutė, kurios metu tartasi Lietuvos laisvinimo reikalais ir pasmerktas Australijos vyriausybės žygis. Lietuvių kolonijai vadovauja V. Koženiauskienė.

— **Adelaidės lietuviai** į LB krašto valdybą išrinko šiuos asmenis: P. Bielskį, M. Pocių, P. Launikaitį, A. Zamoiskį, A. Bernaitį, Rudzenską, V. Patašių, M. Reinkę, K. Taparą. Kandidatais liko: S. Dainius, J. Pyragius, I. Taunys.

— **Viktoras Laukaitis** pirmininkauja Australijos lietuvių katalikų federacijai.

— **Adelaidės** liet. R. k. parapijos metinis susirinkimas buvo sušauktas spalio 6 d., Katalikų centre. Klebonas kun. A. Spurgis ir parapijos komiteto pareigūnai pateikė metinius apskaitinius pranešimus, kurie buvo priimti.

× **Emil Leslie,** Albany, Oregon, mums prisiuntė malonų laišką, kuriame išreiškė pasitenkinimą "Drauge" spausdinamais rašiniais, žiniomis, palinkėjo geros kloties ir prisiuntė 10 dolerių auką savo dienraščiui stiprinti. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Ona Gedvilienė,** Chicago, Ill., atnaujindama prenumeratą paliko didesnę auką "Draugui" paremti. Ačiū.

× **Povilas Korla,** Schenectady, N. Y., parašė lietuviškų knygų katalogo ir pridėjo auką spaudai paremti. Dėkojame.

× **Skaitytojai remia** savo dienraštį aukomis. Aukų prisiuntė: po 3 dol. — Bronė Dirmantas, Vytautas Ripskis; po 2 dol. K. Narutaitis, Gabr. Vidmantas. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Juozas Matusevičius,** Evanston, Ill., prisiuntė 8 dolerių auką savo dienraščiui stiprinti. Labai ačiū.

CHICAGOS ŽINIOS

NAUJA LIGONINĖ ŠIAURĖJE

Rush - Presbyterian - St. Luke medicinos centras jau pasirašė pirkimo sutartį naujai 160 lovų ligoninei statyti. Perkama 40 akrų Chicagos šiaurės vakaruose prie Barrington ir Schaumburg kelių sankryžos.

SAUGOKITĖS APGAVIKŲ

Illinois gen. prokuroras W. Scott perspėja, kad po namus vaikšto įvairūs apgavikai, kurie daugiausia pasirenka imigrantų šeimas, nuduoda esą kūrenimo, dūmtraukių, elektros, kanalizacijos vamzdžių inspektoriai. Pasisiūlo taisyti labai pigia kaina, o paskiau, dar patys ką tyčia sugadinę, nuplėšia daug. Patariama pasitikrinti Chamber of Commerce arba Better Business Bureau.

TECHNOLOGIJOS PARODA

Northwestern technologijos institutas lapkr. 1 ir 2 d. Evanstone turės parodą. Įėjimas laisvas visiems. Bus demonstruojamas miniatiūrinis dirbtinis žemės drebėjimas, pieštuko didumo kompiuteriai, nuolat sprogstantieji kukurūzų grūdai.

GYVULIŲ PARODA

Jau 75-ta metinė tarptautinė gyvulių paroda Chicagoje, International Amphitheatre, bus lapkr. 27- — gruodžio 3 d. Bus programa su įvairiomis filmų garsenybėmis.

ŽYMAUS SVEČIO PASKAITA

Pietų Amerikos kovotojas dėl socialinio teisingumo Olindos ir Recife arkivyskupas Helder Camara, atvykęs iš Brazilijos, Chicagos universiteto Rockefellerio koplyčioje spalio 29 d., 4 v. p. p. skaitys paskaitą.

LIETUVIŲ RESTORANAI AMERIKIEČIŲ KNYGOJE

Šiemet išleista kišeninė laida knygos "The Good (but Cheap) Chicago Restaurant Book". Joje aprašomos įvairių tautų valgyklos Chicagoje. Lietuvių skyriuje po ištisą puslapį skiriama aprašymams lietuvių restoranų: Healthy Food (Bridgeport), Neringos ir Tulpės (Marquette Parke). Aprašomi tuose restoranuose gaunami valgiai, pažymimos jų prieinamos kainos ir gerai atsiliepiama apie patarnavimą.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠV. KAZIMIERO SESERŲ RĖMĖJŲ VAKARIENĖ

Spalio 20 d. įvyko Šv. Kazimiero seserų rėmėjų vakarienė Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, kur buvo pagerbti jubiliatės ir jubiliatai ir nauji amžini nariai.

Svečius sveikino rėmėjų pirm. Marija Rudienė. Jubiliatams buvo įteiktos dovanos. Jų tarpe buvo 50 m. jubiliatė Uršulė Stasevičius, ketvirto skyriaus narė. Taip pat buvo pagerbtos septynios 45 metų narės, šešios — 35 metų narės ir šešios — 25 metų narės.

Skoningai vakarienei maloniai patarnavo Marijos aukštesniosios mokyklos pirmos klasės mokinės. Buvo pagerbta ir rėmėjų moderatorė seselė M. Anastazija, kuri dešimtį metų savo visas pastangas deda rėmėjų naudai. Centro valdyba įteikė seselei prisiminimo dovaną. Publika sugiedojo seselei Anastazijai "Ilgiausių metų".

Svečius sveikino generalinė vyresnioji seselė M. Lorenza, dėkodama už nuoširdžius darbus ir paramą. Svečių tarpe buvo vysk. V. Brizgys, kun. P. Kelpšas, kun. J. Malin, kun. J. Mačiulionis, kun. B. Uždavinis, kun. J. Prunskis, inž. A. Rudis ir kt.

Meninę programą atliko seselių choras, seselei Ellai Kasper grojant vargonais ir seselei Tarcisiai atliekant solo partiją. Vakarienei vadovavo Sophie Stephens ir Felice Gilmore.

Vera Paukštis

POBALBIS VAKARONĖJE SU DR. ADOLFU DAMUŠIU

Dr. Adolfas Damušis praėjusio penktadienio Jaunimo centro kavinės kultūrinėje vakaronėje Chicagoj kalbėjo apie mūsų jaunimo centrus, kultūrinius židinius ir parapijas. Pokalbiui geras įvadas buvo ekrane parodyti Dainavos stovyklavietės įvykių vaizdai ir naujosios Detroito lietuvių parapijos, kultūros židinio ir jaunimo centro modernus architektūrinis ansamblis. Savo kalboje svečias palietė daug degančių šios dienos mūsų problemų: civilizacijos ir kultūros santykį lietuviškoj išeivijoj, ypač jos jaunime, nupasakojo Detroito naujos lietuviškos parapijos gimimą, kėlė analogijas su Chicaga, atsakė į gausius užklausimus. Gyvas pub likos reagavimas į iškeltas prob lemas ir atsakų ieškojimas rodo, kad ir Chicagoje pribrendęs reikalas tas problemas ne tik svarstyti, bet ir realizuoti, pvz. aktualus yra lietuviškos parapijos ir kultūros židinio kūrimas Lemonte ir jau esančių tvirtesnės ateities užtikrinimas.

BALFO VAJUS ĮPUSĖJO

Spalio mėnesio pradžioje prasidėjęs Balfo vajus jau įpusėjo. Pasiteiravus pas seniūnus ir aukų rinkėjus šiais metais Balfo rinkliava, galima sakyti, eina gerai. Geros valios lietuviai, vyresnės ir jaunesnės kartos, Balfui aukoja su noru, rinkėjus nuoširdžiai sutinka, gerą žodį pasako už pareigingumą, o kai kur ir pavaišina. Pasitaiko, kad atsisako, bet tokių labai mažai. Simo Kudirkos padėtį visi atjaučia ir jo fondui vieną kitą dolerį mielai primeta. Iš spaudos matome, kad į vargą patekusių mūsų sesių ir brolių yra nemažai.

Okupuotoj Lietuvoj ir Sibire yra tūkstančiai ištremtų, paliegusių ir išbadėjusių mūsų tautiečių laukiančių nors kuklios paramos siuntinėlio pavidale.

Mielas tautieti, nesigailėk atsilankiusiems balfininkams nors kuklios aukos. **J. Kaunas**

PIETŪS KOVOTOJAMS PRIEŠ VĖŽĮ

Kovai su vėžio liga draugija savo talkininkams lėšų rinkime ir visuose darbuose ruošia lapkr. 6 d. 12 val. pietus Sherato Blackstone viešbuty.

— **Ann Arbor, Mich.,** universitetas apklausinėjęs 1.444 asmenų, rado, kad labiausia iš tarnaujančių kraštui gerbiama profesija yra karių. Po to eina profesoriai, kunigai, kongreso nariai, teisėjai, darbo unijos.

Fausta Bobinaitė, Cicero, Ill., modeliuoja seselių rėmėjų suruoštoj madų parodoje Chicagoje. Nuotr. Vyt. Račkausko

RUOŠKITĖS KALĖDOMS IR NAUJIEMS METAMS

Kasmet "Draugo" administracija išsiunčia visiems skaitytojams Kalėdoms lietuviškas sveikinimo korteles ir Naujiems Metams kalendorius. Jie greitu laiku bus išsiųsti paštu.

Ne vienas "Draugo" skaitytojas užsisako ekstra kalendorių ar sveikinimo korteles šv. Kalėdoms. Šių metų kalendoriai ir kortelės yra ypatingai gražiai pagaminti. Ekstra kalendoriai kainuos 75 centai ir 25 c. persiuntimui ir mokesčiams (Illinois gyventojams). Lietuviškos sveikinimo kortelės šv. Kalėdoms kainuoja $1.50 dėžutė.

Užsakymus siųskite šiuo adresu:
DRAUGAS,
4545 W. 63rd Str.,
Chicago, Ill. 60629

Kazio Barausko

Iš Draugo RIMTIES VALANDĖLĖS parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje

PRISIKĖLIMO ŽMONĖS

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė kelis šimtus pamokslų populiariam "Draugo" skyriui. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Baronas atrinko aktualiuosius. V. Bagdanavičius, laidojant velionį, sakė, kad "jokio straipsnio rašymas velionio taip nedomino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsidėjęs ir giliai susikaupęs".

Knygos išleidimas sutampa su jo 70 m. gimimo ir 45 m. kunigystės sukaktimi.

Kaina $4.00. Gaunama "Drauge", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. (Persiuntimas 25 centai, ir Illinois gyventojai prideda 20 centų mokesčių).